

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

60.000/A

Külföldi hírek

-----
budapest, 1987. május 08.

kül

p é n t e k
-----

sk0001 4 230 mtik1002

vietnam—usa

füzes oszkar, az mti tudósítója jelenti:

hanoi, 1987. május 8. /mti/ - az egyesült államok felkérte a vietnami kormányt, hogy reagen elnök személyes megbízottjaként - a háboruban eltűnt amerikai katonák földi maradványainak felkutatását előmozdítandó - fogadja hanoiiban john vessey nyugalmazott tábornokot - jelentette be pénteken a hanoi külügyminisztérium szóvivője.

a szóvivő egyuttal közölte: vietnami részről rosszindulatu lépésnek tekintik azt, hogy ~~-----~~ öt nappal a kérés beterjesztése után - mialatt hanoiiban tanulmányozták az amerikai javaslatot - a fehér ház egyoldaluan nyilvánosságra hozta a témával kapcsolatos álláspontját.

a vietnami szóvivő leszögezte: a háboru idején eltűnt amerikai katonák földi maradványainak felkutatásáról kötött, 1986-1987-re szóló vietnami-amerikai megállapodás azért nem valósult meg, mert washington nem volt hajlandó az érdemi együttműködésre. ezzel kapcsolatban a szóvivő sajnálatosnak nevezte, hogy néhány amerikai képviselő egymillió dollárt ajánlott fel azoknak, akik „nyomra vezetnek”, az indokinában állításuk szerint fogvatartott amerikaiak ügyében. vietnam több ízben hivatalosan kinyilvánította, hogy egyetlenegy amerikai hadifogoly sincs az országban. az ilyen értelmű washingtoni közlések alaptalanok és rosszindulatuak, csak a tárgyalási légkört zavarják.

Wm

a szóvivő hangsúlyozta, hogy hanoi kész a vietnami-amerikai kapcsolatok javítására, ehhez azonban washington megfelelő politikai jóakarására is szükség van.

fo/dm fp

07.24 080587 1545

-.-

sk0002 4 230 mtik1003

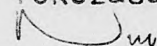
shultz - irak-irán

washington/maszkat/bahrain, 1987. május 8. /mti-reuter/ap/ - shultz amerikai külügyminiszter szerint az egyesült államoknak „további erőfeszítéseket kell tennie,, sőt „minden tőle telhetőt meg kell tennie,, annak érdekében, hogy irán ne juthasson külföldi fegyverekhez, mivel e fegyverekkel folytatja csaknem hét esztendeje irak elleni háboruját.

shultz csütörtökön, az arab Liga washingtonban tartózkodó küldöttségét üdvözölve tette fenti kijelentését. a delegáció - amelyet abdel-karim al-iriani észak-jemeni külügyminiszter vezet - pénteken találkozik reagan elnökkel.

mint ismeretes, az amerikai fővárosban ezekben a napokban nyilvános kihallgatások sorát rendezik az iránnak szóló titkos amerikai fegyverszállítások ügyében. a kormányzat ez ügyben hangoztatott mostani álláspontját - az arab politikusokhoz szóló shultz mellett - charles redman külügyi szóvivő fogalmazta meg, kissé ködösebben. eszerint az egyesült államok „elvben kész támogatni,, kényszerítő intézkedéseket az egymással harcoló irak és irán közül azon fél ellen, amelyik nem hajlandó együttműködni az ENSZ biztonsági tanácsával a béke helyreállítása érdekében. az intézkedések mibenlétét redman nem körvonalazta, de más kormányzati tisztségviselők szerint csupán a fegyverszállítások megtagadásáról van szó.

miközben az arab Liga küldöttsége washingtonban tárgyal, richard murphy amerikai külügyi államtitkár az öböl menti arab államokat látogatja sorra. tárgyalásai ugyancsak az iraki-iráni háborúval kapcsolatosak: az öbölbeli kereskedelmi hajózás biztonságának fokozását célozzák.

e biztonság továbbra is igencsak viszonylagos. bagdadban csütörtökön ismét arról számoltak be, hogy iraki harci gépek „nagy tengeri célpont,, - vagyis olajszállító hajó - ellen intéztek támadást az iráni partok közelében.

kj kf

07.27 080587 1855

-.-

sk0003 4 230 mtik1004

fanfani japánba utazik

garzó ferenc, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1987. május 8. /mti/ - amintore fanfani olasz miniszterelnök pénteken japánba utazik, s ezzel megkezdí a több fővárost érintő „munkalátogatásainak,, sorozatát. ezek célja, hogy a kormányfő előkészítse a hét vezető tőkés ipari hatalom június 8-án és 9-én velencében rendezendő csúcstalálkozóját.

olaszország - mint a csúcstalálkozó házigazdája - nincs könnyű helyzetben. a világ gazdaság terén és a világkereskedelemben tapasztalható ellentétek előzetes enyhítésére törekszik, mivel csak így látja elkerülhetőnek a velencei találkozó kudarcát. fanfani tokiói munkalátogatásának is részben a kereskedelmi feszültségek csökkentése a célja: különösen a japán és az egyesült államok, a dollár és a jen rivalizálását kellene tompítani. fanfani japán kollégájával az iparosodott világ helyzetét érintő kérdések egész sorát kívánja áttekinteni. a csúcstalálkozó napirendjén szereplő témákat vitatják meg, különös tekintettel a világkereskedelem fejlődésére, a fejlődő országoknak nyújtandó segélyekre, a leszerelés ügyére és a terrorizmus problémájára.

fanfani vasárnap visszatér rómába, hogy azután a négy nyugat-európai főváros, bonn, párizs, london és brüsszel felé vegye útját. látogatássorozatának tengerentúli állomásaira, az egyesült államokba és kanadába a hónap végén utazik.

egyes olasz politikai körökben aggódnak amiatt, hogy fanfani kormányának esetleg nem lesz megfelelő „képviselési,, tekintélye: a csupa kereszténydemokratából és „szakértő,, technokratákból álló minisztertanács most csupán ügyvivői szerepet tölt be, az olasz parlament bizalmát nem is nyerte el, csak a júniusi - előrehozott -

parlamentari választások végéig marad hivatalban. a másik oldalon áll az az érvelés, hogy a jelenlegi kormány - a folyamatosság jegyében - gyakorlatilag a korábbi években követett olasz politika elveit képviseli majd velencében.

gf/dm fp

07.32 080587 1957

-.-

sk0004 4 230 mtik1005

waldheim-ügy - fehér könyv

bécs, 1987. május 8. /mti/ az osztrák államfő hamarosan több száz oldalas fehér könyvet hoz nyilvánosságra világháborús szerepéről. a wochenpresse pénteki számában megjelent részletek szerint a több száz oldalas dokumentáció lényegében a már ismert adatokat tartalmazza arról, hogy kurt waldheim tolmácsolt, illetve segédtsítként nem is lehetett a balkánon megtorlások, deportálások részese, illetve a vádlói által adott időpontokban másutt tartózkodott.

az osztrák államfő, aki kezdettől cáfolja a vádakát, a héten jelentette be, hogy immár a törvények adta lehetőségeket is felhasználja személyének megvédésére. az osztrák törvények szerint az államfő rágalmozása hivatalból üldözendő.

waldheim csütörtökön ismét négyszemközt tanácskozott franz vranitzky kancellárral. hír szerint az államelnök szeretné, ha a kormány az ügyet kivizsgáló nemzetközi történelmi bizottságot jelölne ki, míg a szocialista kormányfő és társai a kijelölést waldheim feladatának tartják.

szigoruan a szerkesztőségek tájékoztatására!

-----

kurt waldheim osztrák államelnök felhatalmazására az államügyészség rágalmozás címén vizsgálatot indít edgar bronfman, a zsidó világkongresszus amerikai elnöke ellen. bronfman a szervezet vezetője, budapesti ülésén is megismételte az egy éve hangoztatott vádakát waldheim - állítólagos - részvételéről háborús bűncselekményekben.

ha/dm fp

07.42 080587 1463

-.-

sk0005 4 230 mtik1006

nicaragua — egyesült államok

simárdi tamás, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1987. május 8. /mti/ - daniel ortega nicaraguai államfő szerint végső soron az amerikai kormányzat a felelős azért, hogy az egyesült államokban összeesküvést szőttek nicaraguai vezetők meggyilkolására. ortega csütörtöki, managuai nyilatkozatával a washingtoni igazságügyminisztérium azon bejelentésére reagált, miszerint letartóztattak két amerikai állampolgárt, akik merényletet szerveztek a nicaraguai államelnök ellen.

ortega hangsúlyozta, hogy reagan amerikai elnök féktelen nicaragua-ellenes kampánya egyeseket megtéveszt az egyesült államokban. ezek közé tartozhat - ortega szerint - a két letartóztatott is, akik szélsőséges elveik alapján azt hitték, hogy igazolható célok érdekében tervezték titkos akciójukat. a nicaraguai vezető egyidejűleg emlékeztetett arra, hogy országa belbiztonsági erői már korábban is felfedtek olyan szervezkedéseket, melyek a sandinista forradalom vezetői ellen irányultak. eme összeesküvések mögött az amerikai központi hírszerző hivatal állt - mondta ortega.

az ellenforradalmárok egyre kilátástalanabb katonai helyzetbe kerülnek, s a cia olykor a legszélsőségesebb nicaragua-ellenes terrorista akciókhoz folyamodik - hangsúlyozta ortega. ismételtén felhívta a figyelmet arra, hogy a hágai nemzetközi bíróság is elítélte az amerikai kormány nicaraguai politikáját, de ez a pártatlan ítélet sem volt képes befolyásolni a washingtoni „hégjátékot”.

managuaiban éppen csütörtökön jelentették be, hogy az ellenforradalmárok példátlan veszteségeket szenvedtek ez év első négy hónapjában. ez idő alatt kétezer zsoldos halt meg, vagyis a nicaraguai kormány számítása szerint a harcoló ellenforradalmárok létszáma 36 százalékkal csökkent december óta.

az amerikai kormányzat az elmúlt hónapokban a kontrák nagy propagandával kísért „tavaszi offenzívájával”, próbálta bizonygatni a nicaraguával szembeni politikai akcióinak megalapozottságát. a nicaraguai ellenforradalmárok e hét közepén bejelentett egyesülési kísérlete ugyanakkor aligha feledtetheti a kontrák katasztrofális katonai veszteségét.

a taszsz hírügynökség managuai jelentése szerint nicaragua csütörtökön hivatalosan tiltakozott az egyesült államoknál az ortega elnök elleni merényletre való összeesküvés miatt.

sr/dm fp

07.57 080587 2357

-.-

sk0006 4 230 mtik1007

cannes - nyitás

cannes, 1987. május 8. /afp/ap/taszsz/ - csütörtökön este megnyílt a cannes-i filmfesztivál, a játékfilmek egyik legrangosabb nemzetközi seregszemléje. az előzetes vélemények szerint a verseny az idén igen szoros lesz. a nyertesnek járó arany pálma díjért 19 játékfilm verseng a 12 napos fesztiválon.

a rendezők különös hangsúllyal emlegetik, hogy az idei fesztivál immár a negyvenedik. az első cannes-i filmseregszemlét 1946-ban rendezték, és azóta csaknem minden évben sor került rá.

az idei filmfórum jellegzetessége lesz, hogy azon minden eddiginél több szovjet filmet is bemutatnak. a nemzetközi zsüri tagja elem klimov szovjet filmrendező.

nagy várakozás előzi meg paul newman filmjének bemutatását, tennessee williams: üvegfigurák című drámáját ültette át a filmvászonra ezuttal az amerikai színészcivilizáció egyik vezéralakja.

a csütörtöki első filmbemutatóra a sztárok egész sora érkezett, így az elmaradhatatlan filmcsillag: jeanne moreau és más hírességek, köztük anouk aimée és marie-josé nat. a zsüri elnöke, a 65 éves yves montand, francia színész, szanzonekés szerint a jó film egyetlen feltétele, hogy megragadja és felrzza a nézőt, ne legyen lapos, unalmas.

ág sa
08.04 080587 1238

-.-

sk0007 4 230 mtik1008

vietnam - reform

hanói, 1987. május 8. /mti/ - a nehéz helyzet miatt minden eddiginél szükségesebb a szemlélet és a munkastilus megújítása minden területen - mondotta a vietnami kp központi bizottságának főtitkára, nguyen van linh, a vkp politikai főiskoláján nemrégiben elmondott beszédében.

a főtitkár felhívta a figyelmet arra, hogy a megújulási folyamat hosszadalmas és nehéz lesz, s megköveteli a káderállomány felfrissítését is. a vkp kb politikai bizottsága hamarosan határozatot hoz a párt- és az államapparátus felfrissítésének

folytatásáról. a közép- és felső vezetésből el kell távolítani a képzetleneket, a politikai, vagy éppenséggel önző megfontolásokból makacsul konzervatívokat, akik máig sem látták be az elosztásra alapuló bürokratikus központosítás csaknem kijavíthatatlan hibákhoz vezetett a gazdaságban. nguyen van linh utalt arra, hogy a pb hamarosan új instrukciókat hoz a személyzeti munka követelményeiről, előtérbe helyezve a valós hozzáértést, eredményességet, az új iránti érzékenységet.

a főtitkár utalt arra, hogy a megújulás folyamán szembe kell szállni mind a végtelen konzervatív nézetekkel, mind pedig azokkal, akik azt a szellemet képviselik, hogy „a párt hagyja a dolgokat menni a maguk útján”, „szólt az önállóság téves értelmezéséről is. néhány ágazatban, tartományban az önállóságot arra használták fel, hogy diszes tanácsstermeket, irodaházakat építettek, s az apparátus megemelte a saját fizetését. ily módon a kongresszus óta eltelt négy hónap alatt hat-hétmilliárd dongot pazaroltak el. /ebbe beleértendő az a beruházások is, amelyeket az önállósult megyék a központi szervek megítélésére szerint meggondolatlanul indítottak el./

a főtitkár kitért arra is, hogy a vkp politikai bizottsága határozatot hozott a vietnami-szovjet együttműködés megújításáról is. a testület különösen fontosnak ítélte meg a szovjetunió önzetlen, nagymérvű segítségét. megállapította ugyanakkor, hogy annak felhasználási hatékonysága alacsony, mert koncepcionális, szervezési és kivitelezési hibák miatt a szovjet segélyek szétforgácsolódtak, nem érvényesült a szovjet-vietnami együttműködés elvárható kedvező hatása a gazdasági-műszaki kooperációban. a politikai bizottság felkérte a vietnami kormányt a szükséges intézkedések meghozatalára. ezek célja, hogy növekedjen a vietnami-szovjet együttműködés hatékonysága, az érdekeltségen alapuló ezért való felelősség. e területeken is érvényesülnie kell a bürokratizmus felszámolásának, a vállalati önelszámolásnak, az új, korszerű formák térnyerése érdekében.

fo/dm fp
08.16 080587 2576

um

-.-

sk0008 4 230 mtik1009

magyar kulturális központ

washington, 1987. május 8. /mti/ - ünnepélyes keretek között rakták le az amerikai new jersey államban levő new brunswickben - new yorktól mintegy hetven kilométerre - az eljövendő magyar kulturális központ alapjait. az american hungarian foundation - amerikai magyar alapítvány - számára közadakozásból készülő épületben, amelyet várhatóan 1989 elején adnak át rendeltetésének, egyebek között könyvtár, népművészeti kiállítás, klub és számos egyéb kulturális létesítmény kap helyet. hasonló intézmény az egyesült államok keleti partvidékén nincs a magyar származású amerikaiak számára. new brunswickben viszonylag sok egykori hazánkfi él.

az ünnepségen részt vett a város polgármestere. jelen volt dr. bánlaki györgy new york-i magyar főkonzul.

ki/dm fp
08.24 080587 0808

-.-

sk0009 4 230 mtik1010

dél-afrika

johannesburg, 1987. május 8. /reuter/upi/ - pieter botha dél-afrikai államfő szerint pártjának választási győzelme az ország azon elszántságát jelzi, hogy saját problémáira „külföldi beavatkozás és diktátum nélkül”, keressen megoldást. az államfő egyben kijelentette, hogy „nem fog eltérni parlamenten kívüli akciókat”, a kormány politikája ellen.

a nemzeti párt győzelme felhatalmazás a kormánynak, hogy az ország biztonságát és stabilitását fenntartva továbbhaladjon a fokozatos fejlődés útján, összhangban az ország alkotmányával - mondta botha csütörtöki tévéinterjújában.

„a dél-afrikai választók nem hajlandók követni egy olyan kívülről diktált politikát, amely az egyik csoport uralmához vezet a másik felett”, - mondotta az államfő, jóllehet szavai éppen a jelenlegi helyzetet jellemzik: a fehér kisebbség uralmát a fekete többség fölött. botha arra sem tért ki, hogy ezek a választók csak fehérek voltak, a lakosságnak csak mintegy hét százaléka.

„parlamenten kívüli eszközöket a kormány nem fog megengedni”, - hangsúlyozta a botha. fenyegetését kimondatlanul olyan ellenzéki szervezeteknek címezte, mint az egyesült demokratikus front /udf/ és a dél-afrikai szakszervezeti kongresszus /cosatu/, amelyek sztrájkfelhívását a választások elleni tiltakozásul mintegy másfél millió fekete követte. az udf és a cosatu összesen mintegy hárommillió feketét tömörít soraiban. mindkét szervezet a 11 hónapja bevezetett rendkívüli állapot alatt végrehajtott letartóztatások első számú célpontja. az udf tagjai között fehérek és színesek is vannak.

a szerdai választások végeredménye: a 39 éve kormányzó nemzeti párt a szavazatok 52,4 százalékával 123 mandátumot, a nemzeti pártból 1982-ben kivált, az apartheid csorbítatlan megőrzéséért fellépő szélsőjobboldali konzervatív párt a szavazatok 26,4 százalékával 22 mandátumot szerzett. az apartheid haladéktalan és teljes felszámolását, a fehér kisebbség jogait garantáló fekete többségi uralmat és az ahhoz vezető párbeszédet sürgető haladó szövetségi párt a voksok 14,1 százalékával 19 képviselőt küld a fokvárosi parlamentbe. a kis középutas új köztársaság párt egy mandátumot kapott, és független jelöltként bekerült a parlamentbe a nemzeti pártból kivált egyik politikus is.

a 166 megválasztott képviselőn kívül botha további négyet nevez ki, nyolc képviselőt pedig a pártok delegálnak, választási szereplésük arányában. botha nemzeti pártjának így kétharmados többsége lesz.

to kf
08.25 080587 2499

-.-

sk0010 4 230 mtik1011

kongresszusi vizsgálat

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. május 8. /mti/ - reagan elnök ismét a leghatározottabban tagadta, hogy tudott volna a fehér házból irányított titkos manőverről: a nicaraguai ellenforradalmárok felfegyverzéséről az iránnak teljesített fegyverszállítások nyereségéből. az elnök személyesen is, szóvivője útján is elutasította ezt az állítást. az amerikai kongresszus jelenlegi vizsgálata során richard second volt repülőtérbornok, a jelenleg meghallgatás alatt álló tanu szerdán utalt arra, hogy meggyőződése szerint north tájékoztatta erről az elnököt.

second csütörtökön már csak halványabban utalt erre a lehetőségre, kijelentve, kezdettől fogva mondotta, hogy north esetleg „csak tréfát üzött vele,,. azt azonban határozottan és helyenként kifejezetten pökhendien leszögezte, hogy „magánemberként az elnök politikáját hajtotta végre,,. és az akció szervezőjét, north alezredest „kiváló és lelkes hazafinak,, tartja, aki „éjt nappallá téve dolgozott,, a kontrákért -, akiknek támogatása reagan meghirdetett célja volt.

secondot csütörtökön kemény vallatásnak vetették alá mind a kontrák titkos felfegyverzése, mind az iránnak teljesített fegyverszállítások kérdéseiben. a volt tábornok számos részletet tárt ugyan fel, de vallomása csak alátámasztotta az eddig már ismert tényeket: az iránnak eladott fegyverekért jelentősen többet kértek, mint amennyibe azok kerültek, a hasznát titkos alapokra fizették be, együtt a máshonnan szerzett pénzeszegekkel, s ebből hozták létre az utánpótlási légiszállítási hálózatot, s fegyvereket is vásároltak az ellenforradalmároknak, vezetőknek rendszeres és magas fizetést juttattak. ehhez bizonyos segítséget nyújtottak hivatalos amerikai képviselők is, mindenekelőtt a cia, az amerikai központi hírszerző ügynökség megbízottai a térségben. az is kiderült, hogy north más manővereket is tervezett: second „vállalata,, például egy hajót vásárolt, s ezt egyebek között a libanonban fogva tartott amerikai tuszok kiszabadításával összefüggő akcióra akarták felhasználni.

david boren demokrata szenátor, a vizsgáló bizottság egyik tagja a meghallgatás során kijelentette: second és társai nemcsak eltitkolták az akciókat a törvényhozás előtt, hanem a választott és a politikai irányításra hivatott személyek és testületek helyett valóságos önálló külpolitikát és katonai politikát alakítottak ki és hajtották végre.

second meghallgatása pénteken is folytatódik. a következő tanu az előzetes közlések szerint robert mcfarlane, volt nemzetbiztonsági tanácsadó lehet.

ki/hn sa

08.42 080587 2608

-.-

sk0011 4 230 mtik1012

hart

washington, 1987. május 8. /mti/ - az amerikai televíziós és rádióállomások csütörtök esti egybehangzó jelentése szerint feladja elnökjelöltségi ambícióját gary hart, volt coloradói szenátor. hart ezt állítólag pénteken jelenti be. a volt szenátor, aki négy évvel ezelőtt már pályázott a demokrata párt elnökjelöltségére, s akkor éppen csak alulmaradt walter mondale-lel szemben, most súlyos botrány középpontjába került, s ez a jelek szerint olyan mértékben rontotta meg esélyeit, hogy nem számít a jelöltség, még kevesbé az elnöki tiszt elnyerésére. a volt szenátor csütörtökön váratlanul félbehagyta választási körutját és hazatért.

a botrányt a the miami herald című lap robbantotta ki, közölve, hogy a nős, családos hart, akiről már korábban is rebesgették, hogy korántsem közömbös a szépnem iránt, washingtoni házában a múlt hét végén egy éjszakára nőlátogatót fogadott: egy 29 éves miami modellt. a lap emberei állítólag egész éjjel figyelték a házat, s részletekkel szolgáltak arról is, hogy az elnökjelölt mióta, milyen kapcsolatot tartott fenn a csinos hölgygel. bár hart tagadott, a lap vádja napokon át elsődleges szenzáció maradt az amerikai sajtóban, s elkísérte akkor is, amikor most megpróbálta felújítani választási gyűléseit: szinte minden helyen erről faggatták.

noha a lap módszerét a közvélemény általában elítélte, hart népszerűsége is zuhanni kezdett: míg korábban a demokrata párti jelöltek népes mezejében ő volt az éllovas, most több államban is a második helyre szorult ismeretlenebb jelöltek mögött. a volt szenátor választási kampányát amugyis sok ellentmondás kísérte: még az 1984-es hadjárat során felgyülemlett adósságoktól sem szabadult meg, s választási alapjába ezúttal is elég nehezen került pénz. sokan voltak elégedetlenek azzal is, hogy politikai célkitűzései nem látszottak egyértelműeknek és világosaknak. a hírek szerint legfőbb politikai és anyagi támogatói közölték vele, hogy a botrány miatt egyelőre megvonják tőle a segítséget.

hart feleségével - aki kiállt férje mellett - visszavonult coloradóba. rövid nyilatkozatában egyelőre csak azt közölte, hogy felfüggeszti a választási gyűléseket, mert „családja jelenleg fontosabb számára,,. megismételte azonban, hogy a választóknak elsősorban politikai céljait kellene érdekük szerint megvitatniuk.

főbb ellenjelöltjei egyelőre óvatosan nyilatkoztak, néhányan javasolták, hogy ne vonuljon vissza. hart a négy évvel ezelőtti vereség óta szinte folyamatosan készült a mostani csatára, ezért adta fel biztos szenátori posztját is államában. eddig, a választási hadjárat jelenlegi korai szakaszában, egyértelműen neki adták a legtöbb esélyt a jelöltség elnyerésére.

ki/dm

08.59 080587 2712

-.-

sk0012 4 230 mtik1013

peresztrójka - szovjet felmérés /1. rész/

moszkva, 1987. május 8. /mti/ - a szovjet emberek döntő többségének az a véleménye, hogy az átalakításra szükség van, a „peresztrójka”, az ország objektív helyzete tette szükségessé - derül ki egy reprezentatív szociológiai felmérésből, amelyet a szovjetszkaja rosszija pénteki számában ismertet.

mi akadályozza az átalakítást? - tették fel a kérdést a szovjet tudományos akadémia szociológiai kutatóintézetének munkatársai több mint hétezer embernek: moszkvában tudományos és ágazatközi intézetek dolgozóit, valamint csaknem ötszáz vállalat munkásait keresték meg, orszk városában a 16-30 év közötti fiatalok között osztottak kérdőíveket, kazahsztán városaiban a gépipar, illetve a fémfeldolgozó vállalatok dolgozói válaszoltak.

a kutatóintézet igazgatója, v. ivanov hangsúlyozta, hogy a jelen felmérés egy még szélesebb közvéleménykutatás előkészítését jelenti. célja, hogy elősegítse a „szociológiai monitoring”, kialakítását, vagyis olyan figyelőrendszer létrehozását, hogy miként folyik az átalakítás az élet különböző területein. természetesen nem egyfajta szociológiai „fényképezéssel”, foglalkoznak a kutatók, hanem az új folyamatokat akadályozó nehézségek, problémák, ellentmondások feltárására törekcsenek.

amellett, hogy a megkérdezettek többsége támogatta az átalakítást, a felmérésből kiderült, hogy baj van a hatékonysággal. a tudományos dolgozók 16 százaléka vélte úgy, hogy „az átalakítás sikeresen folyik”, 31,4 százalék szerint „lassan, nagy nehézségekkel”, bontakozik ki, s ugyanakkor 32,3 százalék volt amellett, hogy „az átalakítás folyamata nem érzékelhető”, a műszaki dolgozók a fenti meghatározásokkal kapcsolatosan a következő arányban foglaltak állást: 5,2, 46,9 és 47,9 százalék. így tehát a közvélemény értékelése szerint a tudományos és műszaki területeken az átalakítás folyamata egyenetlen, lassu, s alig érezhető.

miben látják a szovjet emberek a nehézségeket, a hiányosságokat? a moszkvai véleménye szerint ezek oka arra vezethető vissza, hogy még mindig a régi gazdálkodási mechanizmus működik, a fejlesztés extenzív tényezőit részesítik előnyben, nem sikerült leküzdeni az egyenlőséget, nemegyeteg hiányosság akad a káderek kiválasztásában. a megkérdezettek 45 százaléka meg volt győződve arról, hogy az előléptetésnél a magasabb beosztású vezetőkkel való személyes kapcsolatoknak döntő szerepe van. alig 14 százalékuk értett egyet azzal, hogy a szolgálati előmenetelnél figyelembe veszik a kollektíva és a pártszervezet véleményét. /folyt./

sy sa
09.22 080587 2575

sk0013 4 230 mtik1014

peresztrójka - szovjet felmérés /2. rész/

az átalakítást fékező tényezőkként sorolták fel a megkérdezettek a megfelelő, gyorsított fejlesztéshez szükséges anyagi-műszaki bázis hiányát, a régi gazdasági és szociális mutatókon alapuló irányítás és tervezés gyenge színvonalát. a folyamatot akadályozza emellett, hogy a vezető káderek nehezen mondanak le az idejétmúlt, megszokott módszerekről, kevés készséget mutatnak az új stílusra - így vélekedett a megkérdezett tudományos dolgozók több mint kétharmada.

a fiatalok a passzivitást, a régi megszokott dolgokhoz való ragaszkodást minősítették a fő kerékkötőnek - ez az értéktétele a munkások 53, az alkalmazottak 57 és a műszaki-tudományos dolgozók 69 százalékának. ebből egyenesen következik az, hogy a termelés döntő ágazataiban még mindig tehetetlenség uralkodik, amelyet mindenképpen le kell küzdeni.

a demokrácia fejlődése, a dolgozók jogainak érvényesítése kapcsán a megkérdezett emberek alig egyharmada nyilatkozott elégedetten a számukra biztosított lehetőségekkel az átalakítás folyamatába való beleszólásra. a munkásoknak csak egyötöde jelentette ki, hogy gyakran kifejtik személyes véleményüket az átalakítás különböző kérdéseivel összefüggésben. ez mindenképpen összefügg a nyíltság kibontakozásának nehézségeivel: legnagyobb a hiánya épp akkor, amikor a vállalatban belül vitatják meg az átalakítás kérdéseit, az élenjáró technológiák bevezetését, a kádercseréket, a lakáskiutalásokat, a kitüntetések és az üdülési beutalókat.

a szovjet szociológusok értékelése szerint a felmérés két negatív társadalmi jelenséget tárt fel: az emberek közönyösen viselkednek a társadalmi tulajdon iránt, s ugyanakkor közöny mutatkozik a vállalatoknál a magasabb szintű irányításban való részvétel iránt is. a szociológiai kutatóintézet igazgatója úgy vélekedett, hogy ezen a területen annak idején annyira mélyre hatolt a formalizmus, hogy most már - amikor sokkal szélesebb jogokat biztosítanak - sokakat nem is érdekel a dolog, nem kívánnak élni jogaikkal. nyilvánvalóan időre van szükség ahhoz, hogy nagyobb érdeklődés nyilvánuljon meg az egyén részéről. emellett olyan szervezési és ellenőrzési mechanizmusokat kell létrehozni, amelyek bevonják a dolgozókat az irányításba, meghatározott érdeklődést keltenek, s gyakorlati tapasztalatokat biztosítanak ehhez a munkához.

sy sa
09.33 080587 2364

Nm

sk0014 4 230 mtik1015

rövid hírek

dél-afrikai bányaszerencsétlenség

joannesburg, 1987. május 8. /ap/ - földomlás következtében tizenkét bányász halt meg a dél-afrikai coalbrook szénbányában - jelentette be csütörtökön a tulajdonos cég. coalbrook volt a színhelye az eddigi legsúlyosabb dél-afrikai bányaszerencsétlenségnek: 1960-ban 435-en veszítették ott az életüket.

usa - aids

washington, 1987. május 8. /ap/ - az egyesült államokban 1981 június óta 35 219 aids-megbetegedést észleltek, s ezek közül 20 352 végződött halállal - közölték csütörtökön az amerikai központi egészségügyi szervek. kormányzati adatok szerint 1991-ig várhatóan 179 ezren fognak belehalni az egyelőre gyógyíthatatlan kórba.

franciaország - duvalier

grasse, 1987. május 8. /reuter/ - grasse dél-franciaországi város bírósága csütörtökön megkezdte a kihallgatásokat a volt haiti diktátor, jean-claude duvalier ellen indított polgári perben. a felperes, az új haiti kormány, azzal vádolja duvalier-t, hogy menekülése előtt több családtagjával együtt százhusz millió dollárt sikkasztott el az államkincstárból.

észak-írországi - zavargások

belfast, 1987. május 8. /upi/ - az ír köztársasági hadsereg /ira/ orvlövészei csütörtök este rendőrökre nyitottak tüzet. álarcos suhancok - ugyancsak rendőrökre - benzines palackokat hajigáltak és buszokat égettek az észak-írországi belfastban a harmadik napja tartó zavargások során. az erőszakhullámot az váltotta ki, hogy az ira egyik tagjának temetésén a rendőrök brutálisan rátámadtak a gyászoló tömegre.

kelet-nyugati szimpózium

madrid, 1987. május 8. /taszsz/ - nemzetközi szimpóziumot tartottak madridban a kelet-nyugati gazdasági és kulturális együttműködés, valamint a leszerelés kérdéseiről. a találkozón spanyol, szovjet, svéd, ndk-beli és belga békeszervezetek, illetőleg az európai együttműködési bizottságok képviselői vettek részt.

szovjet-kinai tudományos

peking, 1987. május 8. /adn/ - pjotr fedoszejevnek, a szovjet tudományos akadémia alelnökének vezetésével küldöttség érkezett csütörtökön pekingbe, a kínai társadalomtudományi akadémia meghívására. a szovjet tudósok eszmecsereket folytatnak majd a két ország tudományos együttműködéséről.

jh kf
09.36 080587 2240

-.-

sk0015 4 230 mtik1016

képviselő aids-halála

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. május 8. /mti/ - aids-betegség következtében elhunyt az amerikai kongresszus egyik republikánus tagja: stewart mckinney connecticuti képviselő. halála tragikus véletlen műve: még 1979-ben súlyos szívműtétet kellett rajta végrehajtani, s ennek során több vérátömlesztést kapott. mivel ekkor a véradók aids-ellenőrzését még nem vezették be, a felhasznált vér között aids-virussal fertőzött is volt. a betegséget csak másfél évvel ezelőtt diagnosztizálták nála, de ekkor már menthetetlen volt. orvosa kijelentette: maga mckinney kérte, hogy halála után ismertessék az okot, mert ez is felhívhatja a figyelmet az aids elleni küzdelem sürgető szükségleteire.

a legújabb hivatalos közlések szerint az egyesült államokban eddig több mint 35 ezer megbetegedést tártak fel, a fertőzöttek számáról nincs pontos adat. az aids következtében mintegy huszezren haltak már meg, az egészségügyi szervek becslése szerint a betegek száma a kilencvenes évekre megközelítheti a kétszázezret.

az elhunyt képviselő a republikánusok kislétszámu, liberálisabb elveket valló csoportjához tartozott. nemrég még részt vett egy tüntetésen, amely a hajléktalan amerikaiaknak követelt segítséget: washingtoni hajléktalanokkal együtt a szabad ég alatt töltött egy hideg téli éjszakát.

ki/hn sa
09.45 080587 1379

Nur

-.-

sk0016 4 230 mtik1017

pakisztán - francia ajánlat atomerőműre

rácz péter, az mti tudósítója jelenti:

uj-delhi, 1987. május 8. /mti/ - franciaország kész az atomenergetika terén együttműködni pakisztánnal a vonatkozó nemzetközi ellenőrzési szabályok keretében. az ajánlatot jean-bernard raimond francia külügyminiszter tette a pakisztáni vezetőkkel folytatott tárgyalásain.

pénteki jelentések szerint a miniszter iszlámábádi sajtóértekezletén közölte, hogy az ajánlatban egy polgári termelési célokat szolgáló atomerőmű megépítése szerepel. ha a javaslatot iszlámábád elfogadja, a program megvalósításába más nyugat-európai országok is bekapcsolódhatnak - tette hozzá jean bernard raimond.

a kilátásba helyezett üzlet előfeltétele azonban, hogy bírósági eljárás kiiktatásával megállapodás szülessen egy korábbi francia-pakisztáni nukleáris ügylet rendezéséről. párizs amerikai nyomásra 1978-ban felmondta a csazmai ujrადusító üzem felépítésére kötött szerződést - akkoriban merült fel először a gyanu, hogy a pakisztáni atomprogram nem kizárólag békés célokat szolgál. a francia jóvátételről azóta sem jutott dűlőre párizs és iszlámábád.

sajtóértekezletén megkérdezték a minisztert, hogy kormányát nem zavarják-e az ajánlat megtételében a pakisztáni atombombáról szóló hírek. azt válaszolta, hogy a javaslat atomerőműre vonatkozik, nem pedig ujrადusító egységre - tudomása szerint a nukleáris fegyver töltéséhez szükséges hasadóanyagot csak az utóbbiban lehet előállítani.

a pakisztáni nukleáris programmal kapcsolatos erős kételyek huzamosabb ideje szerepelnek a világsajtó hasábjain. a közelmúltban svájcban és az nszk-ban indult nyomozás: az a gyanu merült fel, hogy pakisztán titkos uton ujrადusító üzemhez szükséges tervrajzokhoz jutott.

rp/hn sa
09.49 080587 1779

Nur

-.-

sk0017 4 230 mtik1019

szovjet ujszives

dorogi sándor, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1987. május 8. /mti/ - ötvenöt nappal az operáció után pénteken elhagyta a kórházat és egy moszkva környéki szanatóriumba költözött a 27 éves alekszandra salkova, akinek mellkasába március 12-én egy fiatal férfi szívet ültették be.

a szívtültetési műtétet végző valerij sumakov professzor, a moszkvai transzplantációs intézet igazgatója az mti tudósítójának elmondta, hogy a beteg - állandó gondos orvosi felügyelet mellett - körülbelül egy hónapot tölt a szanatóriumban, s ezután határozzák meg a terápia további irányát. a neves tudós szerint a szovjetunióban ezt megelőzően négy szívtültetést végeztek.

a moszkvai intézet orvosai szerint az ujszives páciens állapota teljesen kielégítő. bár a műtétet követően számos komplikáció lépett fel, ezeket az ujonnan beültetett szív sikeresen átvészelt és „beépült”, a fiatal nő szervezetébe. többek között ennek is köszönhető, hogy a fizikai és pszichológiai rehabilitáció szanatóriumban, egészséges természeti környezetben folyhat.

valerij sumakov a telefoninterjúban beszámolt arról is, hogy a moszkvai transzplantációs intézet a szívtültetések terén elsősorban saját és más szovjet intézmények tapasztalataira és kutatási eredményeire alapozza munkáját. jelentős nemzetközi együttműködést fejt ki azonban a mesterséges szívvel kapcsolatos kutatások terén: amerikai, csehszlovák és ndk-beli társintézményekkel működik együtt.

di sa
10.02 080587 1500

Nur

-.-

kül

- 18 -

1987.05.08.

sk0018 4 230 mtik1020

választási előfutam - döntő június 11-én?

köves tiber, az mti tudósítója jelenti:

London, 1987. május 8. /mti/ - egyértelmű jelzés thatcher asszonynak az általános választások kiírására, de nem teljesen egyértelmű a júniusban várható döntő erőpróba végső kimenetelét illetően - így értékelték a csütörtökön lezajlott helyhatósági választások eredményeit brit szakértők a péntek hajnalig megszámlált szavazatok elemzése alapján.

becslések szerint Angliában és Walesben a szavazásra jogosult 30 millió állampolgár közül mintegy 12 millió adta le voksát az összesen 369 körzetben mintegy 12 000 tanácstagi helyért versengő jelöltekre. a „gigantikus közvéleménykutatás”, nem végleges eredményei alapján brit megfigyelők egyöntetűen azt jósolják, hogy thatcher asszony hétfőn bejelenti az általános választások kiírását, feltételezések szerint június 11-re.

a bbc televízió péntek reggeli számítógépes előrejelzése szerint, ha most lennének általános választások, akkor a konzervatív párt a szavazatok 40 százalékát, a munkáspárt 31 százalékát, a szociáldemokrata-liberális pártszövetség pedig 27 százalékát kapná. a helyi választások eredményeinek ilyen megismétlődése 30 fős konzervatív többséget eredményezne az alsóházban. a thatcher-kormány jelenlegi többsége 139 fő.

a konzervatív pártközpont saját számítógépes elemzése alapján norman tebbit pártelnök „a várhatónál is jobbnak”, minősítette az eredményeket, amelyek szerinte 100 fős konzervatív parlamenti többségre engednek következtetni. a munkáspárti, illetve a szociál-liberális ellenzék vezetői viszont abból merítették bátorítást, hogy az 1983-as általános választásokat közvetlenül megelőző helyhatósági választásokhoz képest a konzervatívok 4 százalékkal estek vissza, a munkáspárt szavazati aránya 3 százalékkal, a szociál-liberális pártszövetségé pedig 1 százalékkal javult. brian gould, a munkáspárt választási kampányigazgatója abban látta a „gyökeres különbséget”, hogy 1983 májusában pártja „hanyatló szakaszban”, volt, most pedig szerinte „feljövőben van”, és így minden esélye megvan, hogy az általános választások napjáig élre törjön.

thatcher kormányfő vasárnapra hívta össze vezérkarát a helyi választások eredményeinek részletekbe menő elemzésére. a „várhatónál jobb”, eredmények megfigyelők szerint gyakorlatilag lehetetlenné teszik számára a döntés további halogatását, mivel az a vereségtől való félelemnek tűnhetne.

kt/dm sa
10.16 080587 2458

kül

- 19 -

1987.05.08.

sk0019 4 230 mtik1021

pron-kongresszus

zsebesi zsolt, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1987. május 8. /mti/ - a lengyel párt- és állami vezetők, köztük wojciech jaruzelski, a lemp kb első titkára, a lengyel államtanács elnöke, valamint 19 külföldi népfrontküldöttség jelenlétében pénteken jan dobraczynski, a pron országos tanácsa elnökének megnyitó beszédével megkezdte háromnapos ülését a lengyel hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom 11. kongresszusa.

zse/hn sa
10.28 080587 0468

sk0020 4 230 mtik1022

pron - dobraczynski

varsó, 1987. május 8. /mti/ - jan dobraczynski, a pron országos tanácsának elnöke beszédét a mozgalom létrejötté, működése és alapvető céljai filozófiai jellegű alátámasztásának szentelte, aláhuzva, hogy a mozgalom alulról épült ki, és 1982-ben a szövetséges pártok és néhány keresztény szervezet közös nyilatkozatában teljesebben ki, a szocializmus alapelveit elismerve tüzte ki célul a múltban elkövetett hibák felszámolását.

a pron katolikus elnöke rámutatott, hogy a mozgalom célja az volt és ma is az, hogy egyesítse a különböző világnézetű embereket, mindazokat a politikai erőket, amelyek tiszteletben tartják Lengyelország biztonsági érdekeit és nemzetközi kötelezettségeit.

a pron társadalomegyesítő törekvéseinek illusztrálására dobraczynski felidézte azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a mozgalom tett azért, hogy a politikai és történelmi rövidlátásból a törvényekkel szembe került emberek visszatérhessenek a normális életbe. ennek eredménye - mondotta -, hogy valamennyi államellenes tevékenységért bebörtönzött személy visszanyerte szabadságát Lengyelországban.

az ország mai történelmi problémáiról szólva a pron elnöke arról beszélt, hogy szakítani kell az évszázados lengyel romantikával, s a konkrét, alkotó, aktív és kezdeményező tevékenységet kell előnyben részesíteni a hangzatos szövegekkel és a szépen csengő jelszavakkal szemben. ezzel összefüggésben részletesen szövegezte a lengyel társadalom

erkölcsi megújulásának szükségességéről, a munka becsületének helyreállításáról, az olyan társadalmi betegségek leküzdéséről, mint az alkoholizmus, a kábítószer-fogyasztás. „Lengyelországban csak jobb, tisztességes munkával lehet kedvezőbb életkörülményeket teremteni, - mondotta. szorgalmazta, hogy a pron merítsen a legjobb lengyel történelmi hagyományokból, egyben aláhuzta az ország gazdasági előrehaladásával szorosan összefüggő nemzeti kultúra ápolásának jelentőségét.

nagy teret szentelt fejtegetésében a mai világ ellentmondásainak, mindenekelőtt a szegény és a pazarlóan gazdag országok, a nemzetközi gazdasági kizsákmányolás és a neokolonializmus kérdésének, a világ számára - fejtette ki. dobraczynski - a legfontosabb a béke kérdése. a csillagok háborujának eszméje a kozmikus pusztulást hordozza magában. a mozgalom teljes támogatásáról biztosította a szovjetunió békét és leszerelést szolgáló javaslatait, egyben sajnálkozását fejezte ki, hogy a másik szuperhatalom, az egyesült államok nem mutat megegyezési szándékot. javasolta egyben, hogy a pron kongresszusa határozatban követelje az atomfegyverek felszámolását.

zse/hn sa
10.32 080587 2626

-.-

sk0021 4 230 mtik1023

jugoszlávia - árvizek

belgrád, 1987. május 8. /mti/ - három halálos áldozata van a jugoszláviai árvizeknek. az utóbbi napok heves eszései következtében nyugat-szerbiában kilépett medréről a jadar, a tronosa és a stiva folyó, 300 lakóház és ezer hektár szántó víz alá került, s két ember életét veszítette. nyugat-boszniában a sana folyó több mint ezer kőházat öntött el, és huszinci faluban egy embert magával sodort. prijedor városka több száz lakásába betört a víz.

a kelet-szerbiai negotin környékén az elmúlt két napban legalább 50 millió dináros kárt okozott a timok folyó árvize. a száva brcko körzetében 15 falut árasztott el. mintegy 300 ház víz alatt áll, 60 családot ki kellett telepíteni. a zupanja-opuzeni országot járhatatlan. a bosanski novi-banja lukai főúton is szünetel a forgalom.

a drina ljubovija körzetében lépett ki medréről, lakóházakat, gazdasági épületeket és több ezer hektár művelt földterületet árasztott el. a folyó balpartján haladó országot néhány szakasza

Nur

járhatatlan. megáradt a déli morava /szerbia/, a mura /szlovénia/ és tucatnyi más folyó is. az anyagi károk nagyok.

az árvizzel egyidejűleg szerbia, macedónia és bosznia hegyvidékeiről havazásról érkeznek jelentések. a kopaonik hegységben csütörtökön hóvihár tombolt, s az ismert téli üdülőhelyen a hótakaró vastagsága elérte a 60 cm-t.

már/dm/fm sa
10.42 080587 1374

-.-

sk0022 1 300 mtik1024

pron - pozsgay

varsó, 1987. május 8. /mti/ - a magyar hazafias népfrent nevében pozsgay imre köszöntötte a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom 11. kongresszusát.

a magyar hazafias népfrent országos tanácsának főtitkára beszédében hangsúlyozta: „őszinte elismerésünket fejezzük ki a lengyel testvérmozgalomnak azért a haladásért, melyet a szocializmus erőinek összefogásával a nemzeti egység megteremtésében elért. tiszteletet ébreszt minden magyar barátjukban az a kezdeményező-készség és gondolati frissesség, amelyet a megújulásban, a szocialista demokrácia fejlesztésében, az intézményrendszer új elemeinek létrehozásában tanusítanak. meggyőződhetünk róla, hogy a lengyel egyesült munkáspárt x. kongresszusának határozatai nyomán országuk kibontakozást és átalakítást serkentő erőt eltökélten ráléptek a gazdasági reform második szakaszának útjára. ettől joggal remélnek további eredményeket a termelés növekedésében, a társadalom felemelkedésében.

örömünkre szolgál az egész szocialista közösségben az az eredmény, amelyet a nemzetközi életben, a külpolitikában értek el, hogy lengyelország hozzá méltó helyen legyen a világban. jaruzelski elnök e fórumon elhangzott javaslatai lelkesedéssel töltöttek el bennünket. terveinek eredetiséggel párosuló realitása, messze tekintő európaisága, a minden fél biztonságát szolgáló stratégiai és ellenőrzési rendszere bizalmat fog ébreszteni azokban, akiknek valóban fontos kontinensünk békéje, az emberiség megmaradása, a magyar népköztársaság kormánya és a magyar közvélemény nemzeti érdekeiből kiindulva az európai sorsközösség tudatával, s humanista meggyőződésből támogatja jaruzelski elnök tervét. legfőbb óhajunk - mondotta pozsgay imre -, hogy ez a támogatás időben érkezzen minden oldalról, ..

Nur

a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára ezek után ismertette hazánk aktuális politikai és gazdasági helyzetét, az országunk előtt álló legfontosabb feladatokat, azt a szerepet, amit ezek megvalósításában a magyar népfront vállal. beszédét befejezve pozsgay imre sok sikert kívánt a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalomnak, s felemelkedést, boldogságot Lengyelországnak.

zse/hn/vt fp

11.10 080587 2185

-.-

sk0023 4 230 mtik1025

pron - jaskiernia /1.rész/

varsó, 1987. május 8. /mti/ - a pron országos tanácsának írásos beszámolójához jerzy jaskiernia fűzött szóbeli kiegészítést. a főtitkár előadói beszédének vezérfonala a „cselekvésben megnyilvánuló közmegegyezés”, gondolata volt. elsősorban azt hangsúlyozta, a mozgalom számára elérkezett az ideje annak, hogy a szavakat a konkrét tettekkel helyettesítsék. ma már nem elég a helyzet reális elemzése, konkrét cselekvési programra és annak következetes megvalósítására van szükség. tarthatatlan - húzta alá -, hogy míg más nemzetek erők egyesítésével a társadalmi gazdasági haladás meggyorsításán munkálkodnak, addig Lengyelország a terméketlen vitákba fullad.

e gondolatnak megfelelően jaskiernia beszédének döntő részét a pron szerint az ország előtt álló legfontosabb politikai és gazdasági reformok ismertetésének szentelte. az alkotmány módosítását szorgalmazta a lemp x. kongresszusának határozata szellemében, mert az 1952 óta lényegében változatlan alaptörvény ma már nem felel meg a megváltozott politikai és gazdasági intézményrendszernek, nem tükrözi a szocialista demokráciában végbement fejlődést. állást foglalt az új választási törvény mellett, ami nagyobb szerepet szánna a választási jelölt-gyűléseknek, lehetővé tenné több jelölt azonos esélyű indulását. javasolta az egyesületi törvény korszerűsítését a kisebb közösségek társadalmi aktivitásának növelésére és a helyi közigazgatás politikai és anyagi önállóságának fokozását, és ennek érdekében a kisebb közösségek felügyelete alatt álló új tulajdonforma, az ugynevezett kommunális tulajdon létrehozását. felvetette egy esetleges két-kamarás képviselőház létrehozásának lehetőségét is.

Nm

a gazdasági reformról és Lengyelország gazdasági helyzetéről szólva a pron főtitkára úgy vélekedett, hogy bár a gazdasági katasztrófát sikerült elkerülni, fellemdült a termelés, a helyzet továbbra is nehéz, ami negatív társadalmi reakciókat, apátiát szül, aláássa az emberek hitét a jobb jövőben. úgy vélekedett, hogy az ország gazdasági vezetése hajlik a gyors, de látszólagos sikerek keresésére a nehézségek tényleges forrásainak következetes felszámolása helyett. a pron - húzta alá jaskiernia - a gazdasági reform egyidejű és minden területre kiterjedő bevezetése mellett van, üdvözli a reform második szakasza megvalósításának meggyorsítására hozott intézkedéseket. /folyt./

zse/hn fp

11.14 080587 2407

-.-

sk0024 1 300 mtik1026

pron - jaskiernia /2.rész/

ma Lengyelországban az egyik legnagyobb vitatémának számító ár-és jövedelempolitikával kapcsolatban a pron főtitkára sikraszállt amellett, hogy nem a szociálpolitikának alárendelt árpolitikára van szükség, hanem a gazdaság egészséges működését lehetővé tevő automatikus ármechanizmusokra. eközben azonban - tette hozzá - garantálni kell a bérek reálértékét. a pron az egyenlődsdi szemlélet ellen van, és támogatja a különböző tulajdonformákban rejlő gazdasági előnyök kiaknázását. sikraszállt a vállalatok önállósága és vagyoni felelőssége és a bankreform mellett, egyben új, a tőke és anyag, illetve energiaigényes ágazatokat háttérbe szorító és még ebben az ötéves tervidőszakban megvalósítandó, a korszerű és exportképes termékek előállítását lehetővé tevő beruházáspolitikát szorgalmazott.

új, ésszerűbb lakáspolitikát kidolgozását sürgette, szorgalmazta az oktatás és az egészségügy égető problémáinak mielőbbi össztársadalmi összefogáson alapuló felszámolását, azt, hogy a környezetvédelem a gazdasági és társadalmi politikai döntések szerves része legyen.

jaskiernia állást foglalt az állami iskolák világi jellege mellett, hozzátéve egyben, hogy a lengyel társadalom világnézeti megosztottsága miatt azokban sem vallásos, sem pedig vallásellenes nézeteket ne népszerűsítsenek.

Nm

a pron nemzetközi tevékenységéről szólva a főtitkár európa stabilitásának és a második világháború után kialakult politikai és területi status quo megőrzésének fontosságát hangsúlyozta. a mozgalom támogatásáról biztosította a szovjetunióban végbemenő, távolba mutató reformokat és az ezekből táplálkozó leszerelési javaslatokat. a világgazdaság új igazságosabb rendjének kidolgozását, az adósságproblémák kölcsönös érdekeket figyelembe vevő és türelmes tárgyalásokon alapuló megoldását szorgalmazta.

zse/hn fp

11.16 080587 1858

--

sk0025 4 230 mtik1027

kinai - bolgár

peking, 1987. május 8. /mti/ - todor zsvkov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának főtitkára, az államtanács elnöke befejezte hivatalos tárgyalásait pekingben és pénteken a fővárosból nankingba utazott. zsvkovot elkíséri vidéki útjára csiao si miniszterelnök-helyettes, a kkp kb politikai bizottságának tagja.

Li hszen-nien, a kínai népköztársaság elnöke a kormány pekingi vendégházában vett búcsút todor zsvkovtól. ez alkalommal kijelentette, hogy todor zsvkov látogatása előmozdította a baráti kapcsolatokat a két párt és a két ország között. a kétoldalú viszony, amely az elmúlt évtizedekben nem volt normálisnak mondható, jelenleg jó - tette hozzá a kínai elnök.

todor zsvkov elégedettségét fejezte ki látogatásának eredményével, és hangsúlyozta a baráti kapcsolatok, az együttműködés bővítésének fontosságát.

éb/dm ai

12.18 080587 0885

--

sk0026 4 230 mtik1028

a szerkesztőségek tájékoztatására

heti várható

1987. május 11-től május 17-ig

-----
május 11. hétfő

- kohler-mitterand találkozó nyugat-berlinben

- nato és vsz közötti nyolcadik tanácskozás a hagyományos haderők és fegyverzetek csökkentéséről folytatandó tárgyalások előkészítéséről - bécs, lengyel nagykövetség

- európai parlament egy hetes tanácskozás - strasbourg

- nemzetközi energia ügynökség miniszteri találkozó /11-12/

- fülöp-szigeteki parlamenti választások

- chnoupek nszk-beli látogatása /11-13/

- klaus barbie-per :megkezdődik lyonban

május 12. kedd

- európai közösségek kereskedelmi miniszterei találkoznak brüsszelben.

- oecd miniszteri tanácskozás párizsban /12-13/

- dennis sassou-nguesso, a kongói népi köztársaság elnöke moszkvában

- görög kp xii. kongresszusa /12-16/

május 13. szerda

- unesco vb ülés párizsban

- vinicio cerezo, guatemalai elnök washingtonban

május 14. csütörtök

ll

- jacques chirac francia miniszterelnök moszkvában/14-17/
  - nato hadügyminiszteri találkozó stavangerban /14-15/
  - bolgár hazafias front x. kongresszusa
  - sir geoffrey howe, brit külügyminiszter svájcban /14-16/
  - közép-európai haderő és fegyverzetcsökkentési tárgyalások bécsben /július 12-19/
- május 15. péntek
- kínai kormányküldöttség az egyesült államokban/15-27/
  - 1. cigány világtalálkozó, lerida, spanyolország
- május 16. szombat
- mario soares portugál elnök washingtonban/15-24/
  - ensz rendkívüli ülés - namibia/16-19/
  - sir geoffrey howe brit külügyminiszter koppenhágában/16-19/
- május 17. vasárnap
- richard von weizsäcker nyugat-német elnök moszkvában/16-20/

jh ai
12.30 080587 1823

-.-

sk0027 4 230 mtik1029

japán tudósító kiutasítása

peking, 1987. május 8. /mti/ - a kínai hatóságok kiutasították kínából henmi suicut, a kyodo japán hírügynökség pekingi tudósítóját. a kínai állambiztonsági minisztérium azzal indokolta a döntést, hogy a japán tudósító illegális módszerekkel jutott kínában bizalmasnak minősülő értesülésekhez, és koholmányokat tartalmazó jelentéseket küldött pekingből hírügynökségének.

a japán újságíróval - aki hat éven át volt a kyodo hírügynökség pekingi tudósítója - a kínai állambiztonsági szervek közölték, hogy tekintettel a két ország között fennálló baráti kapcsolatokra, nem

se!

emelnek vádat ellene a kínai törvények szerint. közölték egyben, hogy tíz napon belül el kell hagynia kínát.

a pekingi japán nagykövetség illetékesei kapcsolatba léptek a kínai hatóságokkal a kiutasítás ügyében.

megfigyelők rámutatnak, hogy tavaly júliusban hasonló vádak alapján utasították ki kínából a the new york times, ez év januárjában pedig az afp francia hírügynökség tudósítóját.

éb/dm ai
13.37 080587 1030

-.-

sk0028 4 230 mtik1031

belga kormány

fábián ferenc, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1987. május 8. /mti/ - a kormány, ha nem is könnyen, győzelmet aratott - így jellemzik a belga lapok pénteken a parlament csütörtök esti szavazását, amellyel elvetették a kormány ellen benyújtott bizalmatlansági indítványt.

az előzmény a múlt évre nyúlik vissza. októberben a közigazgatásilag flamand nyelvterülethez tartozó, de vallon többségű fouron megválasztott polgármesterét, jose happart-t az államtanács flamand nyomásra elmozdította helyéről, mégpedig azzal az indoklással, hogy „nem beszél elég jól flamandul,„ az eset már akkor belpolitikai vihart kavart, a kormány helyzete megrendült, de végül csak a belügyminiszternek kellett lemondania.

a polgármestert utána újból megválasztották, beiktatták, míg e héten a tartományi kormányzó ismét elmozdította posztjáról. az újabb belpolitikai vihar a kormánykoalíció pártjait is megosztotta: a koalíciót vezető flamand keresztényszocialista párt /martens miniszterelnök pártja/ egyetért a vallon polgármester menesztésével, a vallon keresztényszocialista párt /a belügyminiszter pártja/ viszont a demokrácia súlyos megsértésének minősíti azt. megosztott a koalícióhoz tartozó két /flamand és vallon/ liberális párt is. az igen erős szocialista parlamenti ellenzék amellett van, hogy happart maradjon meg funkciójában.

wilfried martens miniszterelnök a parlament ülése előtt felszólította a koalíció pártjait: alaposan fontolják meg állásfoglalásukat, mert belgium a külvilág előtt igen kellemetlen

ml

helyzetbe kerülne, ha kormánya éppen akkor bukna meg, amikor éppen a közös piac elnöki tisztét tölti be.

a parlament végül is 110:86 arányban bizalmat adott a kormánynak.

ff/hn/fm nc
14.16 080587 1754

-.-

sk0029 4 230 mtik1032

sri lanka - india

ráczi péter, az mti tudósítója jelenti:

uj-delhi, 1987. május 8. /mti/ - az indiai kormány megítélése szerint szaporodnak az arra vonatkozó jelzések, hogy colombo katonai úton kívánja megoldani a sri lanka-i nemzetiségi-politikai válságot. natvar szingh külügyi államminiszter pénteken, parlamenti nyilatkozatban, figyelmeztette a szigetország kormányát: az erőszakon alapuló rendezés illuzórikus.

az indiai miniszter mind a szingalézeket, mind a tamilokat arra ösztönözte, hogy kerüljék el a nagyon sok polgári áldozatot követelő erőszakot, helyette tárgyalásokon oldják meg a válságot, mégpedig a tamilok jogos követeléseinek kielégítésével, ám megőrizve az ország egységét és integritását.

natvar szingh nyugtalanítóknak nevezte azokat a sajtójelentéseket, amelyek szerint colombo pakisztáni pilótákat kért iszlámábádtól a tamilok elleni bevetésekhez. ez kedvezőtlen és káros fejlemény volna, emellett amerikai, izraeli és brit zsoldosok sri lanka-i jelenlétére utaló jelzések is vannak már - mondta.

rp/jp nc
14.46 080587 1066

-.-

sk0030 1 230 mtik1033

javitás a mtik 1028-ra

kérjük, mai mtik 1028 számmal kiadott jövő heti esemény-előrejelzéseink között a május 17-re jelzett weizsa:cker -látogtást - elhalasztása miatt - tekintsék tárgytalannak.

áe

15.11 080587 0216

-.-

sk0031 4 230 mtik1034

genf - obuhov - apn - 1.

genf, 1987. május 8. /apn/ - minden feltétele megvan annak, hogy még ebben az évben szovjet-amerikai megállapodás jöjjön létre a közepes hatótávolságu nukleáris fegyverek felszámolásáról - jelentette ki alekszej obuhov nagykövet, a nukleáris és ürfegyverzetek kérdéskörével foglalkozó genfi szovjet-amerikai tárgyalásokon résztvevő szovjet köldöttség helyettes vezetője. az apn szovjet sajtóügynökség szemleirójának adott nyilatkozatában obuhov leszögezte: mivel a szovjetunió javasolta, hogy Európában számolják fel a hadműveleti-harcászati rakétákat is, igaza van azoknak, akik „kettős nulla megoldásnak”, nevezik ezt. rámutatott, hogy a szovjet javaslatok teljes mértékben a reykjaviki csucstalálkozón elfogadott értelmezéseken alapulnak.

a közepes hatótávolságu rakétákról szóló tárgyalásokat illetően obuhov emlékeztetett arra, hogy a szovjet fél javaslatai tartalmazzák mindazokat az építő elemeket, amelyeket megítélésük szerint a korábbi amerikai javaslatok tartalmaztak. így megtalálható benne pl.: a fegyverzetek lépcsőzetes csökkentésének elve, a csökkentésre szánt fegyverfajták egyértelmű meghatározása, az ugynevezett reykjaviki formula betartása, vagyis az, hogy öt év alatt fel kell számolni az összes európai telepítésű közepes hatótávolságu nukleáris rakétát, úgy, hogy a szovjetunió ázsiai területén és az egyesült államok területén az ilyen típusu rakétákon mindössze száz-száz robbanófejet tartanak meg.

az amerikai fél javaslataiban változatlanul vannak olyan elemek, amelyekkel a szovjet fél nem ért egyet. elfogadhatatlan például az, hogy az első, hosszabb szakaszban csak a szovjetunió számolja fel rakétáit, míg az amerikai fél saját középtávolságu rakétáit még növelhetné is. elvünk az, hogy ne tegyen szert semmilyen egyoldalú

ll

főlényre senki se, s hogy a fegyverzetek csökkentésének folyamatában mindkét félnek részt kell vennie. elfogadhatatlan az amerikaiaknak az a szándéka, hogy csökkentett hatótávolságúvá alakítsák át a „pershing-2-es”, rakétákat, továbbá az a szándékuk is, hogy a szárazföldi telepítésű manőverező robotrepülőgépeket tengeri telepítésűre változtassák. újabb veszélyes góc alakulna ki, - tette hozzá obuhov - ha az amerikaiak lehetőséget kapnának arra, hogy a közepes hatótávolságú rakétákon náluk maradó 100 robbanófejet alaszkába telepítsék, vagyis abba a térségbe, ahonnan a szovjetunió területe elérhető. /folyt./

ág wa ai

15.38 080587 2443

-.-

sk0032 4 230 mtik1035

argentina - főügyési indítvány

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

buenos aires, 1987. május 8. /mti/ - argentinában a közelmúltban lezajlott tiszti lázadás nyomán módosítják a katonai fegyelmi szabályzatot és új elvekkel egészítik ki a parancs végrehajtásának követelményét.

juan octavio gauna főügyész, alfonsin államfő elé terjesztett javaslata szerint a jövőben nem vonnák felelősségre azokat a tiszteteket és tiszthelyetteseket, akik a katonai junta idején felsőbb parancsra embereket tartóztattak le és hurcoltak meg „a felforgató elemek elleni harc”, jegyében. kivételt képeznek azok, akik „közvetlen szerepet játszottak”, a parancs kiadásában, illetve azok, akik „túltesztelték”, a parancsban foglaltakat. az alfonsin elé terjesztett állásfoglalás szerint ugyanakkor nem vonható kétségbe a parancs feltétlen teljesítésének követelménye.

megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy az áprilisban fellázadt argentin tiszti csoport büntetlenséget követelt a múltban elkövetett bűnökért és amnesztiát azoknak, akiket már felelősségre vontak, „holott csak parancsnak engedelmességek”,.

se/jp nc

15.38 080587 1140

-.-

sk0033 4 230 mtik1036

obuhov - genf - apn -2.

a szovjet javaslatokkal kapcsolatos bonni fenntartásokkal kapcsolatban obuhov kijelentette, hogy azok mondva csináltak, s céljuk az, hogy akadályt gördítsenek a tárgyalások útjába. bonn és párizs azt hangoztatja, hogy a szovjet javaslatokra nem tudnak végleges választ adni addig, amíg részleteiben nem ismerik azokat. tudomásunk szerint azonban - mondotta obuhov - az amerikaiak rendszeresen tájékoztatják szövetségeseiket arról, hogy mi történik genfben.

végezetül obuhov kifejtette: a szovjet fél nem azért érkezett a genfi tárgyalásokra, hogy ott terméketlen vitákat folytasson, hanem azért, hogy építő szellemben, hatékonyan tárgyaljon, és azért, hogy a mielőbbi megállapodás elérése érdekében kidolgozzák a kölcsönösen elfogadható álláspontokat.

ág wa ai

15.39 080587 0812

-.-

sk0034 4 230 mtik1037

waldheim-ügy - 2.

bécs, 1987. május 8. /mti/ - az amerikai igazságügyminisztérium illetékes vezetői a jövő héten bécsben tárgyalnak franz vranitzky kancellárral kurt waldheim államfő ügyéről - jelentették be pénteken az osztrák fővárosban. a reagan-kormány a múlt héten megtiltotta waldheim amerikai beutazását, az államfő állítólagos háborús bűneire hivatkozva. a döntés alapjául szolgáló okmányokat a közeli napokban megküldik az osztrák kormánynak, amely alaptalannak minősítette a washingtoni döntést és tiltakozott ellene.

jóllehet a szocialista-néppárti koalíciós kormány egységesen védelmébe vette waldheimet, a következő lépésekről eltérőek a vélemények. a néppárt, amely kurt waldheimet a tavalyi elnökválasztáson jelölte, azt szeretné, ha a parlament a jövő héten részletes nyilatkozatban foglalna állást az államfő mellett, s a kormány nemzetközi történész-bizottságot kérne fel az ügy tisztázására. a szocialisták a parlamentben csak a kormány állásfoglalásának megerősítését kívánják.

ha/pg nc

16.15 080587 1033

gd

-.-

sk0035 4 230 mtik1038

esztergyályos

new york, 1987. május 8. /mti/ - „a leszerelés terén változatlanul elsőrendűen fontos a nukleáris fegyverrendszerek csökkentése és megsemmisítése, - hangsúlyozta felszólalásában esztergyályos ferenc nagykövet, magyarországi állandó ENSZ-képviselője az ENSZ leszerelési bizottságának new york-ban most kezdődött ülésén. „reméljük, hogy a genfben folyó tárgyalások eredményeként megnyílik a lehetőség az Európában telepített közepes hatótávolságú rakéták eltávolítására. a nukleáris leszerelés mellett, összhangban a varsói szerződés tagállamainak múlt évi budapesti felhívásával, megkülönböztetett figyelmet fordítunk a hagyományos erők és fegyverzetek csökkentésére is, - mondotta esztergyályos ferenc.

küm/jp nc
16.24 080587 0750

-.-

sk0036 4 230 mtik1039

dél-Libanon - újabb izraeli támadás

fodor györgy, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1987. május 8. /mti/ - izraeli repülőgépek pénteken kora délután újabb légitámadást intéztek a szaidától keletre fekvő ain el-helua palesztin tábor ellen. hírek szerint egyedül a hammud-kórházban 20 személy halt meg, vagy sebesült meg. a szaidai palesztin tábor szűk utcái mentőautók szirénáinak sivitásától hangosak, több lakónegyedben tüzek lobbantak lángra.

az mti tudósítójának éppen csütörtökön mondták el a tábor lakói, hogy izrael minden erővel el akarja üldözni dél-Libanon palesztin lakosságát az országrészből. izrael várhatóan „katonai célpontok, bombázásáról számol majd be.

bejruti hírek szerint újabb palesztin kommandónak sikerült izraeli területre behatolni: izraeli katonák a kommandó tagjai közül hármat megöltek, kettőt pedig fogságba ejtettek.

a bejruti lapok pénteken nyilvánosságra hozták az iszlám ellenállási mozgalom nevű szervezet /az iránhoz közelálló hizbollah fegyveres csoportja/ közleményét, amely szerint iszlám fegyveresek 18 izraeli katonát megöltek dél-Libanonban, a „biztonsági övezetben, - vagyis libanon izrael által megszállt déli részén.

gd

izrael csupán arról adott hírt, hogy a zsoldjában álló, antoine Lahad vezette dél-Libanoni hadsereg négy embere a nap folyamán megsebesült.

a híreket bejrutban független források nem erősítették meg.

fg/pg/jé nc
16.51 080587 1437

-.-

sk0037 4 230 mtik1041

koivisto - finnországi magyar hét

helsinki, 1987. május 8. /mti/ - mauno koivisto finn köztársasági elnök pénteken a helsinki melletti espoo-ban megtekintette a helsinki magyar hét keretében megrendezett kiállítást. az elnököt és feleségét marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese, a rendezvénysorozat magyar fővédnöke köszöntötte. az államfőt a kiállítást szervező hungexpo vezérigazgatója, körösvölgyi lászló kalauzolta, bemutatva a részvevő mintegy 60 magyar vállalat korszerű termékeit, a finn partnerek érdeklődésére is számot tartó ujdonságait.

mauno koivisto elismerően szólt a látottakról és sok sikert kívánt a magyar részvevőknek ahhoz, hogy szorosabbra fűzzék, még gyümölcsözőbbé tegyék üzleti kapcsolataikat finnországi partnereikkel.

császár/jp nc
17.13 080587 0795

gd

-.-

sk0038 4 230 mtik1042

koivisto - marjai

helsinki, 1987. május 8. /mti/ - mauno koivisto finn köztársasági elnök pénteken helsinki megbeszélést folytatott marjai józseffel, a minisztertanács elnökhelyettesével. a szívélyes légköri találkozáson a két ország belpolitikai, gazdasági helyzetéről, a kétoldalú kapcsolatokról és fejlesztésük lehetőségeiről, valamint a nemzetközi politika és a világgazdaság jelenlegi fő folyamatairól volt szó. a megbeszélésen részt vett hargita árpád, hazánk finnországi nagykövete.

császár/jp nc
17.23 080587 0525

-.-

sk0039 1 230 mtik1043

szovjet teherhajó - iráni támadás

moszkva, new york, 1987. május 8. /taszsz/upi/ - rakétatámadás ért egy szovjet teher szállító hajót a perzsa-öbölben.

mint a taszsz szovjet hírügynökség jelentette, a novorosszijszk kikötőjéből a szaud-arábiai dammába tartó, építőanyagot és talajvíztelenítő csöveket szállító „iván korotejev”, szovjet teher szállító hajót május 6-án a perzsa-öbölben rakétákkal és nagykaliberű gépfegyverekkel lőtték felismerhetetlen felségjelű hadihajókról. a szovjet teherhajó súlyosan megrongálódott. szerencsés véletlen, hogy a légénység egyetlen tagja sem sebesült meg.

a taszsz később az ap amerikai hírügynökségre hivatkozva közölte, hogy az „iván korotejev”, iráni hadihajók támadták meg.

a londoni székhelyű lloyds hajózási biztosító-társaság és öbölmenti hajózási források szintén megerősítették a támadás hírét.

ur ml bj

17.47 080587 0890

gd

-.-

sk0040 4 230 mtik1044

nyugatnémet kormánynyilatkozat - falin

bonn, 1987. május 8. /mti/ - az európai hadműveleti-harcászati rakéták eltávolításának kérdésében elképzelhető lenne egy közbülső megoldás is, noha a legjobb megoldás e fegyverfajta azonnali lebontása - jelentette ki valentyin falin, a novosztyi szovjet sajtóügynökség elnöke a dpa nyugatnémet hírügynökség számára adott nyilatkozatában. ha azonban erre nem nyílik lehetőség, el lehetne gondolkodni ezeknek az eszközöknek lépcsőzetes, két vagy három fokozatban megvalósítandó felszámolásán is - mondotta.

a szovjetunió volt bonni nagykövete és egyik vezető nszk-szakértője szerint moszkva helmut kohl kancellár kormánynyilatkozatától elvárta volna, hogy az atomtöltetekkel felszerelt hadműveleti-harcászati rakéták Európából való kivonásának legalább a koncepcióját támogatja. ez ugyanis fokozná a közös biztonságot, és megnyitná az utat a radikális, minőségi értelemben vett leszerelés előtt minden fontos területén. a kancellár azonban kitért az egyértelmű állásfoglalás elől.

mint megállapította, az nszk nyilvánvalóan nem akarja leszerelni a bundeswehr birtokában lévő és amerikai robbanótöltetekkel felszerelhető pershing-1a típusu rakétáit, noha e rakéták elsőrendű problémát jelentenek.

ezek az eszközök a szovjetunió szempontjából a nukleáris töltetek miatt jelentenek problémát. ha az nszk e rakéták megtartására igényt tart, megőrizheti őket fegyvertárában, de csakis nukleáris töltetek nélkül - mondotta falin.

a szovjet szakértő - bár következetlennek minősítette a kormánynyilatkozatot - kohl javára írta azt a kijelentést, amely szerint az nszk biztonságát sokkal inkább az együttműködésre, mint a szembenállásra kell építeni. ezzel összefüggésben kiemelte richard von weizsa:cker szövetségi elnök júliusban esedékes szovjetunióbeli látogatásának fontosságát.

a weizsa:ckerral való tárgyalásokon - hangsúlyozta falin - több kérdést higgadt, tárgyyszerű és kiegyensúlyozott légkörben lehet majd megvitatni. ily módon a látogatás eredményeként mindkét fél jobban megértheti, előítéletektől mentesen mérlegelheti a másik óhajait, törekvéseit. ez pedig lehetővé teszi, hogy bizakodóbban nézzünk a jövőbe - mondotta.

fn/pg nc
17.48 080587 2223

gd

-.-

sk0041 4 230 mtik1045

fischer belgrádi tárgyalásai

belgrád, 1987. május 8. /mti/ - sinan hasani, a jugoszláv államelnökség elnöke pénteken fogadta a hivatalos látogatáson belgrádban tartózkodó oskar fischert, az ndk külügyminiszterét. a találkozón a kétoldalú kapcsolatok és a nemzetközi helyzet néhány időszaki kérdéséről cseréltek véleményt.

oskar fischer pénteken befejezte tárgyalásait vendéglátójával, raif dizdarevics szövetségi külügyminiszterrel. megelégedéssel szóltak a jugoszláv-ndk kereskedelem fejlődéséről, kifejtették azt a nézetüket, hogy az idei árucseré értéke a szerződésben rögzített előirányzatot túlszárnyalva elérheti az 1 milliárd dollárt. állást foglaltak a gazdasági együttműködés magasabb formáinak bővítése, az ipari kooperáció szélesítése, a közös beruházások felkarolása mellett. jelentősnek minősítették azt, hogy branko mikulics, a jugoszláv kormány elnöke az idén hivatalos látogatást tesz az ndk-ban, jugoszláviát pedig küldöttség élén az ndk parlamentjének elnöke keresi fel.

mind dizdarevics, mind pedig fischer ismertette kormánya álláspontját a kelet-nyugati kapcsolatok alakulásáról. rámutattak mihail gorbacsov leszerelési javaslatainak rendkívül nagy jelentőségére.

az eszmecserét mindkét miniszter hasznosnak és gyümölcsözőnek értékelte, különös tekintettel arra, hogy a közeljövőben sor kerül a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének ülésére, június elején pedig brionin a földközi-tenger-térségi el nem kötelezett országok külügyminisztereinek értekezletére.

már/pg nc
17.52 080587 1541

gd

--

sk0042 4 230 mtik1046

rövid hírek

strougal-klibi

prága, 1987. május 8. /mti/ - lubomir strougal csehszlovák miniszterelnök pénteken fogadta prágában a hivatalos látogatáson csehszlovákiában tartózkodó sedli klubit, az arab liga főtitkárát. a kormányfő nagyra értékelte az arab liga országainak a közel-keleti fegyveres viszályok igazságos rendezésében, a térség más problémái megoldásában betöltött szerepét. biztosította vendégét, hogy országa továbbra is hatékonyan támogatja az arab államok küzdelmét jogaik és szuverenitásuk megőrzéséért. a nap folyamán sedli klibi tárgyalásokat folytatott bohoslav chnoupek külügyminiszterrel is.

hóvihar a kopaonikon

belgrád, 1987. május 8. /mti/ - a dél-szerbiai kopaonik hegységben pénteken már második napja hóvihar tombolt. a hótorlaszok miatt a szrebrenac és a jarma közötti út járhatatlanná vált. a kedvelt üdülőhelyen, a „geneksz”, szállodaközpontnál a hótakaró vastagsága 40 cm.

peng csen - zsivkov

peking, 1987. május 8. /mti/ - peng csen, a kínai kommunista párt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a kínai országos népi gyűlés állandó bizottságának elnöke pénteken találkozott és megbeszélést folytatott todor zsivkovval, a bolgár kommunista párt központi bizottságának főtitkárával, a bolgár népköztársaság államtanácsának elnökével. a találkozón peng csen és todor zsivkov egyetértett abban, hogy tovább kell fejleszteni kína és bulgária között a sokoldalú baráti kapcsolatot és együttműködést és megállapították, hogy a két ország tanulhat egymás szocialista építésének tapasztalataiból. pénteken este a bolgár vezető és kísérete sanghajba utazott.

lg-már-éb/pg ml bj

17.57 080587 1667

gd

--

sk0043 4 230 mtik1047

dél-afrika /kieg. mtik 1010-hez/

johannesburg, harare, 1987. május 8. /mti-ap/taszsz/ - a dél-afrikai üzleti körök pénteken sürgették a pretoriai vezetést, hogy a szerdai választási győzelem után minél gyorsabban hajtson végre reformokat az apartheid politikában. az üzletemberek szerint jelentős veszteségeket okoz az évek óta tartó polgárháborús állapot, s a zavargások megszüntetése érdekében már régóta engedményeket szorgalmaznak a fekete többséget sújtó faji megkülönböztetés ügyében.

otto sholtz, a fokvárosi iparkamara elnöke kijelentette: reméli, hogy a „reformok folyamata most felgyorsul,,. a kereskedelmi kamarák szövetsége pénteken egy nyilatkozatban szintén „valódi reformokat,, sürgetett, külön is hangsúlyozva a fekete részvétel fontosságát.

a szerdai választások eredményei azt bizonyítják, hogy a fehér lakosság továbbra sem akarja megosztani hatalmát a fekete többséggel - jelentette ki a zimbabwei fővárosban beyers naude, a dél-afrikai egyházak tanácsának főtitkára. ez az elvakult politika csak a feszültség fokozódásához, az elnyomott tömegek harcának erősödéséhez vezethet - hangoztatta az egyházi személyiség.

tl ml bj

18.06 080587 1180

-.-

sk0044 4 230 mtik1048

egyesült államok - dél-korea

washington, 1987. május 8. /mti/ - több napos látogatást tett washingtonban a dél-koreai rendszer hadügyminisztere, li ki bek. a katonai együttműködés fejlesztéséről tárgyalt caspar weinberger amerikai hadügyminiszterrel, de látogatást tett reagan elnöknel is és találkozott az amerikai kormány több más tagjával.

a megbeszélésekről kiadott közlemény ismét azt hangoztatja, hogy „észak-korea részéről erősödött a katonai fenyegetés,,. s ezért bővíteni kell a katonai együttműködést a egyesült államok és dél-korea között. weinberger megerősítette, hogy washington

9a

változatlanul jelentős katonai támogatást nyújt szöulnak és nem csökkent a dél-koreában állomásoztatott amerikai csapatok létszámát, erejét. a szöuli hadügyminiszter reagan elnökkel folytatott rövid megbeszélésén azt mondta, hogy a dél-koreai vezetés „folytatja az alkotmányos átmenet előkészítését,,.

ki/pg nc
18.06 080587 0934

-.-

sk0045 4 230 mtik1049

északi sark - szovjet hajó

murmanszk, 1987. május 8. /taszsz/ - a „szibéria,, szovjet atommeghajtású jégtörőhajó pénteken elhagyta murmanszk kikötőjét, hogy 1500 tengeri mérföld megtétele után elérkezzen az „északi sark-27,, elnevezésű uszó tudományos kutatóállomáshoz, és ott fedélzetére vegye az állomás személyzetét.

a jégtörőn a személyzetén kívül tudományos kutatók - meteorológusok, geológusok, térképészek, és a szovjet tudományos akadémia tudósai - tartózkodnak. feladatuk, hogy tudományos megfigyeléseket végezzenek a szovjet sarkvidék eddig legkevésbé feltárt részén, tanulmányozzák a sarkvidéki óceánt, az óceán fenekét, jégtakaróját és légkörét.

miután a jégtörő fedélzetére veszi a tudományos megfigyelő állomás személyzetét, a kara-tengeren keresztül kihajózik a laptjev-tengerre. itt egy sodródó jégtáblán újabb megfigyelőállomást létesítenek, „északi sark - 29,, elnevezéssel. a szakemberek előrejelzése szerint az utazás összesen 30-40 napig tart. a repülőgépes megfigyelések azt jelzik, hogy a hajónak rendkívül nehéz jégviszonyok között kell megtennie az utat.

kzs ml
18.12 080587 1122

9d

-.-

sk0046 4 230 mtik1050

kontrák

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. május 8. /mti/ - ismét átalakítják a nicaraguai ellenforradalmárok politikai és katonai szervezeteit. a kontrák vezetői miamiban megtartott tanácskozásukon hetekig tartó vita után döntöttek így. a cél az, hogy az egyesült államok által támogatott ellenforradalmár szervezetek „demokratikusnak”, tünjenek az amerikai törvényhozás előtt. reagan várhatóan ez év őszén ismét előterjeszti a kontrák katonai támogatására vonatkozó követelését, a fehér ház 105 millió dollárt akar megszavaztatni a törvényhozással.

a kontrák egységes politikai vezetést akarnak létrehozni a különböző, az amerikai támogatásért egymással versengő frakciókból és a különböző fegyveres alakulatokat is egységes vezetés alá kívánják helyezni. a megállapodás szerint a vezetést hét tagú politikai direktórium látná el a korábban felbomlott három tagú testület helyett, s ebben képviselve lennének nemcsak a politikai csoportosulások, hanem az ugynevezett „déli front”, tagjai is, akik costa rica határ menti övezeteiben szervezkednek, továbbá a miszkító indiánok. az indiánok jelentős része megállapodásra jutott már a sandinista kormánnyal, s csupán kis csoportjuk folytatja az ellenállást. a politikai vezetésbe vissza akarják hozni a „mérsékelt”, elemeket, arturo cruz azonban - akit az amerikai kongresszusban a legmegbízhatóbb mérsékelt vezetőnek tekintenek - jelezte: nem kíván szerepet vállalni a testületben. a meghatározó erő továbbra is a cia által folyamatosan támogatott katonai csoportosulás, az fdn lenne.

ki/pg/bp nc
18.27 080587 1604

qd

--

sk0047 1 230 mtik1051

aids-hírek

genf, canberra, 1987. május 8. /afp/ap/reuter/ - a szovjetunió kész részt venni az aids-betegség elleni küzdelemben és moszkva nemzetközi értekezletet is rendezne a vírusbetegséggel összefüggő kérdések megvitatására - jelentette ki pénteki sajtótájékoztatóján viktor zsdanov, a moszkvai viruskutató intézet igazgatója. zsdanov a szovjetunió küldöttségét vezeti genfben az egészségügyi világszervezet /who/ 40. közgyűlésén.

zsdanov elmondta, hogy bár hazájában eddig kevés megbetegedést regisztráltak, csupán harminckettőt - s azt is főleg külföldi állampolgároknál -, a szovjetunió a világ többi országához hasonlóan aggódva figyeli az aids terjedését. a szovjet egészségügyi szakember felhívta a figyelmet arra, hogy az „aids egyetlen országot sem kímél meg.,,

oleg scsepin, a szovjet egészségügyminiszter első helyettese a sajtóértekezleten közölte, hogy a szovjetunió eddig 800 ezer dollár összegű hozzájárulást fizetett az aids elleni küzdelemre létrehozott nemzetközi alapba.

a who genfi központjának pénteken közzétett jelentése szerint május 6-ig bezárólag 49 132 aids megbetegedésről tájékoztatták az egészségügyi világszervezetet a világ különböző pontjairól. a leginkább aids-sújtotta terület az egyesült államok 35 ezer esettel, utána franciaország következik 1221 megbetegedéssel. ugandában, tanzániában, az nsk-ban, braziliában és kanadában az aids-betegek száma felülmúlja az ezret.

juliusban ázsiai regionális konferenciát rendeznek az ausztráliai sydneyben az aids elleni küzdelem feladatairól - jelentette be pénteken canberrában neal blewett közegészségügyi miniszter. az ausztráliai kormány kezdeményezésére, a who által támogatott tanácskozásra 31 ázsiai ország kapott meghívást. a konferencia résztvevői véleményt cserélnek az aids-ról, megvitatják a betegség társadalmi kezelésének kérdéseit és azt, miként működhetnének együtt az aids-vírus terjedése ellen.

ur ml bj

18.35 080587 1945

qd

--

sk0048 4 230 mtik1052

rövid hírek

moszkvai kiállítás

moszkva, 1987. május 8. /mti/ - moszkvában pénteken ünnepélyes keretek között megnyitották a szovjetunió képzőművészeti akadémia tagjainak hagyományos kiállítását. az idén 20. alkalommal megrendezett tárlaton az akadémia külföldi tiszteletbeli tagjai is részt vesznek alkotásaikkal. kiss istván, a budapesti képzőművészeti főiskola rektora hat művét vitte el a kiállításra: a magyar művész egyik alkotását a szovjetunió kulturális alapjának ajándékozta.

jobb később, mint soha

uj-delhi, 1987. május 8. /mti/ - két képeslapot kézbesített a posta minap az indiai hubli városban lakó mahendra hasztimal szinginek - az egyiket a nagyapja, a másikat egy távoli rokon adta fel. megörült a szokatlan formájú és nyomatu képeslapoknak, még akkor is, ha a címzett régen meghalt apja volt. a küldeményeket ugyanis 1959-ben dobták be a postaládába. jobb később, mint soha: végül is kézbesítették őket. mahendra hasztimal szingi az „ereklyéért”, boldogan fizette ki a tetemes pótdíjat - a tarifák ugyanis igencsak megnövekedtek az elmúlt huszonnyolc esztendőben.

fekete humor

uj-delhi, 1987. május 8. /mti/ - összegyűlt a népes rokonság a pakisztáni faiszálábadban, hogy végső bucsút vegyen a százöt éves korában elhunyt faiz mohammedtől. a szertartás közben azonban bizarr dolog történt: a halott életre kelt és tárt károkkal fordult a siró-rívó gyászolók felé. azoknak sem kellett több, rémülten menekültek, ki merre látott. pedig a rokonok „megszokhatták”, volna már az öregur morbid tréfálkozásait. most harmadszor játszotta el saját halálát.

jugoszláv árvizek

belgrád, 1987. május 8. /mti/ - három halálos áldozata van a jugoszláviai árvizeknek. az utóbbi napok heves esőzései következtében nyugat-szerbiában kilépett a medréről a jadar, a tronosa és a stiva folyó. háromszáz lakóház és 1000 hektár szántó került víz alá. nyugat-boszniában a szana folyó több ezer lakóházat elöntött. a kelet-szerbiai negotin környékén az elmúlt két napban legalább 50 millió dináros kárt okozott a timok folyó, amely 15 falut öntött el. mintegy 300 ház víz alatt áll, 60 családot ki kellett telepíteni. a drina ljubovija körzetében lépett ki medréről, lakóházakat, gazdasági épületeket és több ezer hektár megművelt

földterületet elöntött. az árvizekkel egyidőben szerbia, makedónia és bosznia hegyvidékeiből havazásokat jelentettek, kopaonik-hegységben pedig hóvihár tombolt. az ismert téli üdülőhelyeken a hótakaró vastagsága elérte a 60 cm-t.

sy-rp-már-kzs ml bj

18.41 080587 2542

-.-

sk0049 1 230 mtik1054

Lengyel leszerelési javaslat - jaruzelski

varsó, 1987. május 8. /taszsz/ - uj, több európai országot érintő, leszerelési javaslatokat terjesztett elő wojciech jaruzelski hadsereg tábornok, a lengyel egyesült munkáspárt kb első titkára, az államtanács elnöke pénteken a hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom /pron/ ii. kongresszusán varsóban. a tervezet közép-európában a fegyverzet csökkentését és a bizalom elmélyítését tűzi ki célul a nukleáris és hagyományos fegyverek számának fokozatos csökkentése útján. a német demokratikus köztársaság, csehszlovákia, magyarország és lengyelország, valamint a német szövetségi köztársaság, belgium, hollandia, luxemburg és dánia területét érintő javaslat előíranyozza:

- a hadműveleti-harcászati nukleáris fegyverek fokozatos felszámolását;

- a legnagyobb tüzelejű hagyományos fegyverek fokozatos kivonását;

- a katonai doktrinák jellegének módosítását oly módon, hogy azokat az érdekelt felek kizárólag védelmi jellegűnek ismerhessék el;

- olyan lépések megtételét, amelyek túllépnek a stockholmi konferencián elfogadott biztonsági és bizalomerosztó intézkedések keretein, továbbá hatékony nemzetközi és nemzeti ellenőrzés alkalmazását, beleértve a helyszíni megfigyelést is.

ur ml bj

18.56 080587 1273

-.-

sk0050 4 230 mtik1055

hart

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. május 8. /mti/ - „az adott körülmények között nem folytathatjuk tovább ezt a választási hadjáratot, - jelentette ki gary hart volt szenátor, aki ezzel visszavonult a demokrata párt elnökjelöltségéért folytatott küzdelemtől. a coloradói denverben megtartott sajtókonferenciáján hart családi okokra hivatkozott és kijelentette, hogy nem tekinti magát „megvert és összetört embernek,,.

hart az elmúlt napokban súlyos botrány középpontjába keveredett, s ez kényszerítette a visszalépésre, holott az előzetes felmérések szerint neki volt a legnagyobb tábora az elnökjelöltek népes mezőnyében. mint jelentettük, a the miami herald című napilap közlése szerint az elmúlt hét végén egy modellel töltötte az éjszakát washingtoni házában, miközben felesége coloradóban volt. az ügy elsődleges szenzáció lett az egyesült államokban, s legújabb fejleménye az, hogy az egyik legtekintélyesebb amerikai napilap, a the washington post előzetesen közölte harttal: megfelelően dokumentált anyag van kezükben arról, hogy az elnökjelölt huzamosabb idő óta szerelmi viszonyt tart fenn egy washingtoni nővel is. a lap nem közölte a történetet - de a kommentárok szerint ezzel megadta a kegyelemdőfést, az újabb botrányok elkerülés végett hart távozott a szinpadról.

a volt coloradói szenátor azt mondta, hogy továbbra is „kiváló jelölt és kiváló elnök lehetett volna,, mivel a választóknak nem a botrányok, hanem politikai programja alapján kellett volna ítéletet mondaniuk, de mivel családja és saját maga is folyamatos zaklatásnak lenne alávetve, nem folytatja választási hadjáratát.

ezzel a demokrata párt elnökjelöltségéért megindult küzdelem a hadjárat korai szakaszában teljesen nyíltá vált: az eddig már hivatalosan is jelentkezett, illetve jelentkezésüket a közeli jövőben bejelentő politikusok között egyetlen olyan sincs, aki harthoz hasonló széles táborral akart volna járni.

gary hart már 1984-ben is megpróbálkozott a párt elnökjelöltségének elnyerésével, de akkor alulmaradt walter mondale-lel szemben. a szenátor tavaly feladta tisztét, hogy minden idejét elnökválasztási hadjáratának szentelje, annál is inkább, mert az nehéz körülmények között indult: még az 1984-es politikai kampány adósságai is terhelték. ennek ellenére hart nagy előnnyel vezetett az elnökjelöltek között.

ki/pg bj

19.05 080587 2406

gd

sk0051 4 230 mtik2001

rövid hírek

kamencev - francia követ

moszkva, 1987. május 8. /taszsz/ - vlagyimir kamencev, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese pénteken fogadta yves pagniez-t, franciaország moszkvai nagykövét. a megbeszélésen jacques chirac francia kormányfő közelgő szovjetunióbeli látogatásával kapcsolatos kérdésekről volt szó.

nagy-britannia - savas esők

london, 1987. május 8. /ap/ - william waldegrave brit környezetvédelmi miniszterhelyettes 170 millió fontos /285 millió dollár/ programot hirdetett meg a savas esők káros környezeti hatásainak csökkentésére. a savas esőket elsősorban a széntüzelésű hőerőművek füstje okozza, ezért 12 nagy hőerőműben nitrogénoxid-utánégető tisztítóberendezéseket szerelnek majd fel. szakértők szerint nagyrészt brit eredetű savas esők okozzák a norvég erdők pusztulását és a svéd tavak szennyeződését.

párba - kutyával

bangkok, 1987. május 8. /reuter/ - egy thaiföldi férfi arra készül, hogy megharapjon egy ebet - de a hatóságok nem lelkesednek az összecsapásért. a helyi újságok szerint a 65 éves férfi párba jra hívta ki jumbót, a környék legdühödtebb kutyáját, de a tartomány kormányzója attól tart, hogy az esemény „ártana thaiföld jónirének,,. a viadal bevételét a „mérkőző felek,, jótékony célokra ajánlották fel.

dinoszauruszok pusztulása

washington, 1987. május 8. /upi/ - a föld különböző helyein talált deformálódott kvarcsczemcsék „megerősítik,, azt az elméletet, amely szerint hatvanöt millió évvel ezelőtt egy égitest ütközött bolygónknak, s ez okozta a dinoszauruszok kipusztulását - jelentette be csütörtökön egy denveri kutatócsoport. az elmélet szerint a földnek ütköző égitest - valószínűleg egy kisbolygó - olyan port kavart, hogy az hónapokra eltakarta a napot. az éltető fény híján pedig elpusztultak az őshüllők táplálékául szolgáló növények, s az állatok - éhen haltak.

gd

letartóztatások - maffia

róma, 1987. május 8. /afp/ - a maffia elleni újabb nagyszabású hadművelet, részeként pénteken 88 letartóztatási parancsot adtak ki olaszországban - jelentették be rómában. az előállítandó maffiózók többsége a cataniai klánhoz tartozik, de szicilián kívül több más olasz városban is folynak letartóztatások. a gyanúsítottakat kábítószerkereskedelemmel vádolják.

nv tl bj

19.10 080587 2312

-.-

sk0052 4 230 mtik1056

marjai józsef - finnországi látogatás

császár tibor, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

helsinki, 1987. május 8. /mti/ - marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese május 4. és 8. között hivatalos látogatást tett finnországban. a kormány elnökhelyettesét fogadta harri holkeri miniszterelnök. a kormány elnökhelyettese tárgyalásokat folytatott pertti salolainen külkereskedelmi miniszterrel, továbbá találkozott kalevi sorsa külügy-, valamint ilkka suominen ipari és kereskedelmi miniszterrel és a gazdasági, a pénzügyi élet számos vezető képviselőjével. marjai józsef látogatást tett a finn központi iparszövetségben, a műszaki fejlesztési központban, a finn-magyar társaságnál és több iparvállalatnál.

a tárgyalásokon áttekintették a kétoldalú gazdasági-kereskedelmi kapcsolatokat és fejlesztésük lehetőségeit. mindkét fél szükségesnek ítélte a gazdasági együttműködés gyorsabb bővítését, és kifejezte szándékát, hogy ösztönzi a kapcsolatok tartósabb, kölcsönösen előnyös formáinak meghonosítását, így a közvetlen ipari kooperációt, vegyesvállalatok létrehozását és a közös fellépést harmadik piacokon. egyetértettek abban, hogy a továbbiakban a gazdasági kapcsolatok hagyományos területein túl az együttműködést új termékcsoportokra és termelési formákra is ki kell terjeszteni, különös tekintettel a kis- és középvállalatok kontaktusaira.

a megbeszéléseken részt vett hargita árpád finnországi magyar nagykövet is.

császár/jp/bp bj

19.20 080587 1483

gd

-.-

sk0053 4 230 mtik1057

győzelem napja - üdvözlő távirat

moszkva, 1987. május 8. /taszsz/ - a német demokratikus köztársaság vezetői pénteken üdvözlő táviratot küldtek miheil gorbacsovnak, andrej gromikonak és nyikolaj rizskovnak a nagy honvédő háboruban aratott szovjet győzelem és a német népnek a fasizmus alóli felszabadulása 42. évfordulója alkalmából.

- az ndk állampolgárai a szocialista közösség szilárd tagjaiként alkotó módon hajtják végre a fejlett szocialista társadalom építésének feladatait. az ndk dolgozói sikeresen valósítják meg a német szocialista egységpárt xi. kongresszusa által kitűzött feladatokat, hozzájárulva ezzel is a szocializmus helyzetének erősítéséhez, a béke megszilárdításához - hangsúlyozta táviratában erich honecker és willi stoph.

xxx

berlin/brüsszel, 1987. május 8. /taszsz/ - világszerte koszorúzások tartottak a győzelem napja alkalmából. a hitlerista hadseregen aratott győzelem és a német népnek a fasizmus alóli felszabadulása 42. évfordulójának alkalmából koszorút helyeztek el a felszabadító szovjet hadsereg emlékművénél a berlini treptow-parkban. az ünnepségen részt vett erich honecker, a nszép kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke, willi stoph, a minisztertanács elnöke és más hivatalos személyiségek.

belgium több városában pénteken megkoszorúzták az ellenállásban elesett szovjet katonák emlékműveit. az ünnepségeken jelen voltak a belga fegyveres erők képviselői, az ellenálló mozgalom veteránjai, a szovjet-belga barátsági és együttműködési társaság és a szovjet nagykövetség képviselői.

kzs ml bj

19.22 080587 1586

gd

-.-

sk0054 4 230 mtik1058

marjai - kitüntetés finn személyiségeknek

helsinki, 1987. május 8. /mti/ - marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese pénteken helsinki, a magyar nagykövetségen rendezett ünnepségen az elnöki tanács által adományozott kitüntetéseket nyújtotta át a magyar- finn kapcsolatok fejlesztésében kiemelkedő érdemeket szerzett finn személyiségeknek. a magyar népköztársaság aranykoszorúval díszített csillagrendjét kapta jermu laine volt külkereskedelmi miniszter, a magyar népköztársaság csillagrendjét pedig hatan vehették át.

császár/pg bj

19.24 080587 0563

-.-

sk0055 4 230 mtik1059

Leszerelési javaslat - jaruzelski - tudósítói /1. rész/

zsebesi zsolt, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1987. május 8. /mti/ - a lengyel hazafias nemzeti újjászületési mozgalom, a pron pénteken kezdődött kongresszusán wojciech jaruzelski, a lemp kb első titkára, a lengyel államtanács elnöke új, egész közép-európára, később pedig az egész kontinensre kiterjeszhető biztonság- és bizalomerosztó intézkedéseket tartalmazó tervezetet ismertetett. bevezetőjében annak az egyre szélesebb körben terjedő meggyőződésnek adott hangot, hogy meg kell gyorsítani az erős, öntudatos, tartós biztonságot nyújtó és békés együttműködést megvalósító európa alapjainak lerakását.

e folyamatban rendkívül fontos az előrelépés az európai leszerelés kérdéseiben, mégpedig a szovjetunió már ismert javaslatai és a varsói szerződés budapesti felhívásának szellemében. különösen nagy figyelmet érdemel ebből a szempontból a kontinens középső része, mert ami európa ezen részén történik meghatározza egész európa biztonságát: itt húzódik a két politikai és katonai tömörülést elválasztó vonal, itt halmozták fel a legtöbb katonai romboló erőt.

az összetett problémák részproblémákon keresztül megközelítésének elvét követve a lengyel népköztársaság új tervezetet terjeszt elő a fegyverzetek csökkentésére és a bizalom erősítésére, javasolja a nukleáris és hagyományos harci eszközök

koncentrációjának mérséklését a térségben - mondotta jaruzelski. a katonai szembenállás szintjének csökkentése 9 államot érintene: az ndk-t, csehszlovákiát, magyarországot, lengyelországot, valamint az nszk-t, belgiumot, hollandiát, luxemburgot és dániát. távlatilag a javaslat érvénye kiterjeszhető lenne egész európa területére, az atlanti-óceántól az uralig.

a tervezet előirányozza:

- a közösen meghatározott hadművelleti és harcászati nukleáris fegyverek fokozatos kivonását. /folyt./

zse/pg nc
19.26 080587 1909

-.-

sk0056 4 230 mtik1060

Leszerelési javaslat - jaruzelski - tudósítói /2. rész/

- a hagyományos fegyverek közösen meghatározott fajtáinak fokozatos csökkentését és kivonását, kezdve a legnagyobb pusztító erővel és találati pontossággal bíró fegyverekkel.

- a katonai doktrínák olyan átalakítását, hogy azokat kölcsönösen csak védelmi jellegűnek lehessen elismerni.

- új biztonsági és bizalomerosztó intézkedések fokozatos és egyeztetett kidolgozását, a vállalt kötelezettségek betartásának szigorú ellenőrzését szolgáló mechanizmusok kimunkálását.

jaruzelski bejelentette, hogy a tervezetet hamarosan eljuttatják a helsinki záróokmányt aláíró valamennyi országhoz és egyben leszögezte: az új lengyel javaslat a helsinki megkezdődött európai folyamat szerves részét jelenti, a varsói szerződés tagállamai más leszerelési javaslatait egészíti ki, megfelel mindazon kormányok és politikai erők várakozásának, amelyek a konstruktív párbeszéd mellett vannak, az európai bizalom és biztonság erősítését szorgalmazzák.

wojciech jaruzelski egyben javasolta, hogy a helsinki záróokmányt aláíró országok a második világháború kitörésének 50. évfordulóján, 1989-ben tartsanak a kontinens legégetőbb problémáit és európa jövőjét megvitató konferenciát varsóban. indítványozta, hogy alakítsák át egész európát képviselő szervvé a jelenleg csak nyugat-európai országokat tömörítő európa tanácsot, ami jelentősen elősegíteni az általános európai gondok megoldását. hasonlóan

gd

gd

összeurópai tanács létesítését javasolta a környezetvédelmi kutatások és intézkedések összehangolására is.

beszédének egyéb részét a pron kongresszusának, belpolitikai kérdéseknek, a lengyelország előtt álló legfontosabb feladatok ismertetésének szentelte. állást foglalt a sokoldalú politikai és gazdasági reform meggyorsítása mellett, s ennek érdekében osztársadalmi összefogást sürgetett.

zse/pg nc
19.38 080587 1890

-.-

sk0057 4 230 mtik1061

rövid hírek

chnoupek-glutz

prága, 1987. május 8. /mti/ - bohuslav chnoupek csehszlovák külügyminiszter pénteken prágában fogadta peter glutzot, az spd szövetségi parlamenti képviselőjét, aki a cskp kb meghívására munkalátogatáson tartózkodott csehszlovákiában. a találkozó különleges figyelmet szenteltek az európai közép-hatótávolságu és a hadműveleti-harcászati rakéták leszerelésére tett szovjet javaslatoknak. egyetértettek abban, hogy mindkét fél érdeke a kétoldalú kapcsolatok ápolása, amely a békés együttműködést szolgálja.

alma-atai sirrongások - ítélet

moszkva, 1987. május 8. /mti/ - háromtól hét évig terjedő szabadságvesztésre ítélt kazahsztán legfelsőbb bírósága öt alma-atai fiatalembert, akik idén március 30-án ittás állapotban vandál pusztítást végeztek a kazah főváros egyik muzulmán temetőjében. az okozott anyagi kár értéke meghaladta a 40 ezer rubelt. a megrongált síremlékeket azóta helyreállították, az elítélteket, illetve szüleiket a költségek megtérítésére kötelezték.

a kreml múkincsei berlinben

berlin, 1987. május 8. /mti/ - berlin 750 éves fennállásának évfordulója alkalmából a kreml muzeumainak különleges értékű múkincseiből nyílt nagyszabású kiállítás pénteken a berlini bode museumban. a bemutatón, amelynek számos darabját külföldön még soha nem állították ki, többek között a xi-xx. század közötti időszakban keletkezett képzőművészeti alkotások: ikonok, rézmetszetek,

gd

textiliák láthatók. igen gazdag válogatás szerepel a kreml fegyvergyűjteményéből is. a kiállítás harmadik részében a cári arany- és ezüstművesek, valamint német, holland és svéd mesterek gazdag diszítésű remekei - ékszerek, rendjelek, kelyhek, kupák - tekinthetők meg.

szenhelyi miklós braziliában

sao paulo, 1987. május 8. /mti/ - április eleje óta nagy sikerrel szerepel braziliában szenhelyi miklós hegedűművész. turnéját két héttel meghosszabbították, így utolsó koncertjét május 10-én tartja majd campinas városában. szenhelyit a jövő év őszére ismét meghívták egyhónapos brazíliai vendégszereplésre.

lg-di-pc-küm ml
19.40 080587 2095

-.-

sk0058 1 300 mtik1062

pron - keret

zsebesi zsolt, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1987. május 8. /mti/ - varsóban pénteken megkezdődött a lengyel hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom /pron/ ii. kongresszusa. a lengyel belpolitikai válság felszámolására, a nemzeti közmegegyezés megvalósítására öt évvel ezelőtt létrejött mozgalom az i. kongresszus óta megtett utat értékeli és az elkövetkező négy évre programot dolgoz ki.

a tanácskozást 1554 küldött, 19 külföldi népfront-küldöttség, valamint vezető lengyel személyiségek jelenlétében jan dobraczynski, a pron országos tanácsának elnöke nyitotta meg. az országos tanács beszámolóját jerzy jaskiernia főtitkár ismertette, majd megkezdődött a beszámoló fölötti vita.

a délutáni órákban szólalt fel wojciech jaruzelski, a lemp kb első titkára, a lengyel államtanács elnöke.

zse/dj nc
19.48 080587 0852

gd

-.-

sk0059 4 230 mtik1063

reagan - arab liga

kis csaba, az m;ti tudósítója jelenti:

washington, 1987. május 8. /mti/ - reagan elnök is fogadta pénteken az arab liga washingtonban tartozkodó küldöttségét. a delegáció - a ligához tartozó államok külügyminiszterinek múlt hónapi határozata alapján - felkeresi a biztonsági tanács öt állandó tagjának vezetőit, hogy felkérje őket, segítsék elő az irak és irán között dúló háború befejezését, az ensz leghatározottabb eszközeivel. a washingtonban járt küldöttség előzőleg találkozott shultz külügyminiszterrel és bush alelnökkel is.

a fehér ház közlése szerint a rövid megbeszélésen reagan ismét kijelentette: az egyesült államok azt kívánja, hogy a háborúnak a lehető legrövidebb időn belül és tárgyalásokon vessenek véget. támogatásáról biztosította az arab liga kezdeményezését, s ugyanakkor kijelentete, hogy az egyesült államok „fenntartja vállalt kötelezettségeit a térségben lévő barátai iránt, és „ragaszkodik ahhoz, hogy a hormuzi-szorosban továbbra is szabadon folytathassák a kőolajszállításokat,„ hasonló kijelentéseket tett a küldöttségnek shultz külügyminiszter is, aki a delegációban résztvevő küldöttek egy részével külön-külön is találkozott. az amerikai közlések szerint a küldöttség nem vetette fel az iránnak teljesített titkos amerikai fegyverszállítások kérdését. shultz arról biztosította a delegáció tagjait, hogy az egyesült államok egyik félnek sem ad katonai segítséget és fegyvereket.

ki/dj bj

19.50 080587 1477

qd

--

sk0060 4 230 mtik1064

kongresszusi meghallgatás

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1987. május 8. /mti/ - az amerikai hirszerzés most elhunyt volt főnöke, william casey emlékére akar alapítványt létrehozni a nicaraguai ellenforradalmárok támogatására a titkos vállalkozások hasznából richard secord volt repülőztábornok. a titkos manőverek egyik irányítója a meglepő kijelentést az amerikai kongresszus vizsgáló bizottságai előtt tette pénteken. az iránnak teljesített fegyvereladások hasznából, a különböző befizetésekkel még mindig körülbelül nyolcmillió dollár van egy titkos svájci bankszámlán és secord, aki a szállítási manőverek legfőbb szervezője volt, kijelentette: „vállalkozása,„ állítólagos adósságainak kifizetése után a fennmaradó összegből „alapítványt,„ kíván teremteni az ellenforradalmárok segélyezésére.

secord, aki a nyilvános kongresszusi vizsgálat első tanúja s akit a bizottság keddtől kezdve hallgatott ki, előzőleg azt mondotta, hogy nem egyéni haszonra dolgozott, hanem úgy vélekedett, hogy a kormány hivatalos politikájának megvalósításához nyújt segítséget. meghallgatása nem hozott érdemlegesen új adatokat és a volt tábornok attól a célzásától is visszatáncolt, hogy reagan elnök tudott volna a titkos manőverről, a kontrák felfegyverzéséről az iráni fegyvereladások hasznát felhasználva. secord azt igyekezett elhíttetni, hogy „magánjellegű,„ tevékenységről volt szó, az összegek nem voltak hivatalos, az amerikai kormányt illető pénzek s így törvényszegést sem hajtottak végre. a volt tábornok nem nevezett meg újabb társakat a manőverben, kormánykapcsolatai közül főként oliver north, john poindexter és a volt cia főnök, william casey szerepéről szólt csupán.

ki/dj bj

19.53 080587 1731

qd

--

sk0061 4 230 mtik1065

iráni - taszsz

new york, 1987. május 8. /taszsz/upi/ - teheránban továbbra is barátságosan kijelentések hangzanak el a szovjetunió ellen, iráni személyiségek félremagyarázzák az iránnal és az iráni-iraki háborúval kapcsolatos szovjet politikát, azzal a céllal, hogy így vonják el az ország közvéleményének figyelmét az iráni-iraki viszály okairól - írja a taszsz szovjet hírügynökség ali hamenei iráni elnök pénteki beszédéről.

az iráni államfő vallási vezetők előtt azt mondta, hogy az iráni-iraki konfliktusban képviselt szovjet álláspont „elfogadhatatlan az iráni nép számára”, megismételte azt a teheráni álláspontot, hogy a háború a végső győzelemig folytatódik, „addig, amíg a bagdadi rezsim össze nem omlik”,.

az iráni vezető kijelentéseit kommentálva a szovjet hírügynökség rámutat: különösen azok próbálják elferdíteni a szovjetunió politikáját, akik közvetlenül is részt vettek az irángate-botrányhoz vezető titkos ügyletekben. az „iszlám forradalom”, jelszavát hirdető személyek tökéletesen tisztában voltak azzal, hogy az amerikai fegyverekért fizetett pénz a cia kasszájába folyik, és a sandinista forradalom vérbefojtását szolgálja - írja a taszsz.

ur ml bj

20.21 080587 1209

--

sk0062 4 230 mtik1066

szkp kb pb

dorogi sándor, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1987. május 8. /mti/ - a kgst-országokkal folytatott gazdasági együttműködésről, a közfogyasztási cikkek gyártásának bővítéséről, a lakossági szolgáltatások fejlesztéséről tárgyalt egyebek között legutóbbi ülésén az szkp kb politikai bizottsága.

a testület foglalkozott a közvetlen vállalatközi kapcsolatokkal, a közös vállalatok létrehozására vonatkozó határozat végrehajtásával, intézkedéseket irányzott elő az együttműködés rendszerének javítására az integráció új formáinak keretei között, mindenekeelőtt a tervezés, az árképzés, a műszaki-anyagi ellátás

gd

területén. a hatékonyabb külgazdasági tevékenység érdekében a politikai bizottság célszerűnek tartja a szakemberképzés színvonalának emelését, a párt befolyásának erősítését.

a politikai bizottság megállapította, hogy a közfogyasztási cikkek gyártására vonatkozó átfogó program teljesítésében elmaradások tapasztalhatók, nem kielégítő a termékek minősége. ezért a szükséges intézkedések megtételére szólította fel az illetékes hatóságokat, figyelmeztetve azok vezetőit személyes felelősségükre is.

a politikai bizottság állást foglalt a lakossági szolgáltatások gyorsított ütemű fejlesztése mellett és szorgalmazta az ilyen irányú tevékenységet végző szervezetek létrehozását. az új gazdasági mechanizmus alapján célul tűzte a kereskedelmi szervezetek tevékenységének átalakítását is.

az szkp kb politikai bizottsága az egész szovjet társadalom szempontjából nagyjelentőségű eseménynek minősítette a lenini komszomol xx. kongresszusát. a tanácskozás bizonyította a fiatalok elkötelezettségét és támogatását a párt politikája iránt.

di bj

20.37 080587 1723

--

sk0063 4 230 mtik1067

genf - hadászati fegyverek

genf, 1987. május 8. /taszsz/reuter/ap/afp/ - az egyesült államok küldöttsége pénteken genfben hivatalosan is előterjesztette a hadászati fegyverek számának csökkentéséről szóló, reagan elnök által már hétfőn bejelentett amerikai szerződés-tervezetet. washington szerint a javaslat a tavalyi reykvíki csúcstalálkozón született elvi megállapodásokra épül, s hét év alatt a két fél hadászati fegyverzetének 50 százalékos csökkentését irányozza elő.

ronald lehman, a hadászati fegyverekkel foglalkozó amerikai munkacsoport vezetője a két küldöttség pénteki találkozója előtt újságíróknak elmondta, hogy a washingtoni tervezet korlátozza az egyes hordozóeszköz-típusokra felszerelhető robbanófejek számát.

gd

a genfi szovjet küldöttség pénteki nyilatkozata megállapítja: bár az amerikai tervezet több pontja figyelembe veszi a két fél hadászati támadó fegyvereinek radikális csökkentéséről reykjavikban létrejött egyetértést, de egyáltalán nem tér ki arra, hogy összefüggés van a fegyverkezési verseny világűrbeli kiterjesztésének megakadályozása és a hadászati fegyverek csökkentése között.

tl ml bj

20.41 080587 1156

--

sk0064 4 300 mtik1069

kiegészítés az mtik1056-os hirhez

marjai józsef az esti órákban hazaérkezett. fogadtatásán a ferihegyi repülőtéren jelen volt arto mansala, a finn köztársaság budapesti nagykövete.

oltványi/dj bj

20.58 080587 0218

--

sk0065 4 300 mtik1071

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0030-ig
budapest, 1987. május 8. /mti/

sk0001 vietnam - usa
sk0002 shultz - irak-irán
sk0003 fanfani japánba utazik
sk0004 waldheim-ügy - fehér könyv
sk0005 nicaragua - egyesült államok
sk0006 cannes - nyitás
sk0007 vietnam - reform
sk0008 magyar kulturális központ
sk0009 dél-afrika

gd

sk0010 kongresszusi vizsgálat
sk0011 hart
sk0012 peresztrojka - szovjet felmérés /1.rész/
sk0013 peresztrojka - szovjet felmérés /2.rész/
sk0014 rövid hírek - johannesburg: dél-afrikai bányaszerencsétlenség
washington: usa - aids
grasse: franciaország - duvalier
belfast: észak-írország - zavargások
madrid: kelet-nyugati szimpózium
peking: szovjet-kinai tudományos
sk0015 képviselő aids-halála
sk0016 pakisztán - francia ajánlat atomerőműre
sk0017 szovjet ujszives
sk0018 választási előfutám - döntő június 11-én?
sk0019 pron-kongresszus
sk0020 pron - dobraczynski
sk0021 jugoszlávia - árvizek
sk0022 pron - pozsgay
sk0023 pron - jaskiernia /1.rész/
sk0024 pron - jaskiernia /2.rész/
sk0025 kínai - bolgár
sk0026 heti várható
sk0027 japán tudósító kiutasítása
sk0028 belga kormány
sk0029 sri lanka - india
sk0030 javítás mtik1028-ra

21.35 /dj 080587 1451 bj

--

sk0066 4 300 mtik1072

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0031-sk0045-ig
budapest, 1987. május 8. /mti/
sk0031 genf - obuhov - apn
sk0032 argentina - főügyészi indítvány
sk0033 obuhov - genf - apn - 2.
sk0034 waldheim-ügy 2.
sk0035 esztergályos
sk0036 dél-libanon - újabb izraeli támadás
sk0037 koivisto - finnországi magyar hét

gd

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Főszerkesztőség
Kiadja az MTI - Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest, Pf. 3. Tel.: 756-722 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1987. május 09.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1002

bulgakov összes művei

moszkva, 1987. május 9. /mti/ - a szovjetunióban első ízben kiadják mihaíl bulgakov összes műveinek sorozatát - közölte a szovjet hírügynökséggel az írói hagyatékot kezelő bizottság elnöke pénteken. a tervek szerint a szovjet irodalom sokáig vitatott alakjának életművét 1990-ig jelentetik meg négy vagy öt kötetben.

a mester és margarita alkotója a múlt század végén kijevben született és az orvosi pályát hagyta ott az irodalomért. bulgakov egyéni hangú író volt, akinek sajátos, az elfogadottól élesen elütő látásmódja sokan bírálóit, elfogadta a születőben lévő szocialista társadalom alapvető célkitűzéseit, de nem csatlakozott egyik irodalmi körhöz sem. az ugynevezett utitárs írók közé sorolták, később „belső emigránsként”, bélyegezték meg. a magyarul is megjelent a fehér gárda című regénye és az ebből készített, turbinék végnapjai című szindarab a kulturpolitikai vezetés ellenszenvét váltotta ki, s bulgakov ettől kezdve nem jelentethette meg műveit. az író az szkp xxii. kongresszusa rehabilitálta, azóta számos műve jelent meg a szovjetunióban. az utóbbi években valóságos színházi bulgakov-reneszánsz volt moszkvában. előfordult, hogy drámai művei egyszerre öt fővárosi színház műsorán is szerepeltek.

di fl

06.43 090587 1276

